

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

ADRESAS:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 44 (342) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1953 m. LAPKRIČIO - NOVEMBER 11 d.

PRICE 10 ct. XIII METAI

Pasaulinė įvykių savaitė Naujienos iš Vokietijos

Praėjusi savaitė pasižymėjo italų rašėmis. Tai savotiškas „atsidėjimas“ vakarams, kad jie Italijai prieš 35 metus atidavė Triestą.

KRUVINOS RIAUŠĖS TRIESTE

ir langų daužymas Amerikos ir Anglijos ambas. Romoje, lydimas demonstracijomis ir kitose Italijos miestuose, sužadino Europą. Trieste, nepajęsiant policijai suvaldyti italų demonstrantų, buvo pakviesta kariuomenė, kuri paleido ir neklaušantį įspėjimų minią suvių. Užmušta apie 10 ir sužeista apie 100 asmenų. Tuo džiaugiasi riausių organizatoriai neofašistai ir komunistai, kurie suėjo į kooperaciją.

DB užs. reik. min. Edenas Anglijos parlamente pareiškė, kad riaušės suorganizavo svetimankas.

Reikšmingu faktu laikomos Amerikos rinkimų užbaigtuvės, įvykusios praėjusį pirmadienį.

RINKIMUS LAIMĖJO DEMOKRATAI.

Šis faktas sukėlė respublikonų susirūpinimą. Konstatuojama, kad Amerikos žmonės yra nusivylę respublikonais ir grįžta prie demokratų. New Jersey ir Virginijoje išrinkti gubernatoriai abu demokratai, o New Yorke miesto majoru išrinktas taip pat demokratas.

Susirūpinimą kelia Rusijos laikysena. JAV prezidentas Eisenhoweris pareiškė, kad DIDEJA NAUJO KARO PAVOJUS.

Rusai atsisakė kalbėtis dėl Austrijos ir Vokietijos; Korejoje taikos klausimai pirmyn nejudą. Viską blokuoja Maskva. Indokinijoje komunistų perversmas nebaigiamas, nes visą laiką palaikomas iš komunistinės Kinijos, per kurią siekia Maskvos rankos.

Tokių faktų akivaizdoje, AMERIKA RUOŠIASI KARUI.

Šiomis dienomis Washingtono buvo paskelbtas alarmas, kurio metu gyventojai pamokyti slėptis nuo bombardavimų. Pavyzdį rodydamas, pats prezidentas su šeima apie valandą laiko išbuvo slėptuvėje. Pasaulinė opinija yra linkusi teigti, kad

KARO PAVOJUS TOLY- DŽIO DIDEJA,

ir darosi vis grėsmingesnis.

Nenuostabu, kad Kerstenas siūlo ir tremtinams sudaryti savo karo dalinius. Pastudijavęs Pabaltijo valstybių okupaciją jis įsitikino, kad okupacija yra ne pripuolamas įvykis: jai buvo iš anksto pasiruošta ir sudaryti

PABALTIJO OKUPACIJOS PLANAI,

ligi masinių žmonių išvežimų ir naikinimo imtinai. Todėl Kerstenas mano, kad paskel-

bus Pabaltijo karo dalinių sudarymą, iš Pabaltijo laisviau galėtų bėgti žmonės ir stoti į savo legionus, kurie būtų sudaromi Europoje arba Afrikoje.

Idomu, kad Vienoje įvykęs Austrijos socialistų kongresas pareiškė protestą, jog RUSIJA TRUKDO AUSTRIJOS LAISVĖ.

— Eisenhowerio pasiuntinys Johnson lankė Izraelį ir Jordaniją.

— Iš Izraelio pradėjo bėgti žydai. 600 jų rasti v. Vokietijoje nelegaliai atvykę.

— Graikijos karalius Povyilas su karaliene lanko Ameriką. Jie yra Eisenhowerio svečiai.

— Kanada jau turi 7 televizijos stotis — Montriealy, Toronte, Ottawoj, Vancouveri, Sudbury, Londone ir Quebec City. Sekančiais metais Kanada jau turės 16 stočių. Dabar yra 300.000 televizijos aparatų.

— Grankija, Turkija ir Jugoslavija sudarė apsigynimo sąjungos sekretoriata.

— Prancūzijos parlamentas Saarui suteikė daugiau teisių, kad jis galėtų įeiti į Europos bendruomenę, kaip savarankus vienetas.

— Adenaueris pareiškė, kad sovietai stengiasi užgrobti Europos vakarus, nes ten yra didelė promonė, kuri tikėtų Maskvos ginklavimuisi. Bet kadangi sovietai gyvena dabar vidaus sunkumus, tai jie gali eiti į susitarimus ir laikinai padaryti nuolaidų.

— Churchillis mano, kad Maskva neturi A, bombų, todėl bijosianti pradėti karą.

— Berija multiplikavęs ir išplatinęs Stalino testamentą, kuriame Stalinas pataręs po jo sudaryti „trojką“ — Berija, Molotov, Malenkov. Berija dabar sergas. Ir kur gi nesirgs po tokio sukrėtimo?...

— Pakistanas pasiskirtė respublika.

— Prasidėjo Mossadegh teismas. Jam gresia mirtis.

— Kasdien Zemėje gimsta po 80.000 naujų piliečių — per metus pribūva 30 milijonų!...

— Komunistai suėmė vėl vieną Lenkijos, Allensteino, vyskupą Bansz.

— Irane sušoktas nacionalistų — komunistų sąmokslas. Šios abi kraštutinės srovės dirba išvien.

— Maršalas Vorosilovas spalio revoliucijos minėjime pasisakė, kad nesą vilčių Maskvai susitarti su vakarais.

— Jau 26.000 vokiečių ūkininkų perbėgo į vakarinę Vokietiją — dėl nepakeliamų mokesčių ir kolchozinės vergijos.

— Paryžiuje lankėsi Maskvos marionėčių teatras, kuris laikomas meistrišku. Ir kas gi marionėčių srity gali konkuruoti Maskvos komunistus?...

VILNIAUS RADIJA KLAUSANT MOKYTIS REIKIA IŠ „MOKYTOJŲ“.

„Žemės ūkio darbuotojams valandėlį“ radijas pavyzdžiui kolchozininkams pakišo „Dainavos“ kolchozo. Tarp kitko, pažėrė „Dainavai“ „būdingas“ tenykščių gyventojų pavardes, kaip Val. Darutkin, Aleks. Kotlov, Leok. Konopackaja, M. Žaltakovska, kiau. Liuba, Petrunina, Pažulovskaja, Nik. Fedorovič ir dar daugiau panašių. Iš lietuvių, berods, verbi suminėjimo buvo Ald. Kuklytė, mokytoja, ir brig. Mickavičius.

Elta praneša, kad VLIKo 1953.X.27—28 dd. posėdy, V T pirm. K. Žalkauskas pažymėjo, jog dabar vieną iš svarbiausių VT rūpesčių sudaro medžiagos rinkimas Kersteno komisijai.

VLIKas nutarė svetimos valstybės ir tarptautiniams organams paruošus memorandumus ir notas prieš išteikiant pasiūsti susipažinti ir pastaboms padaryti mūsų diplomatams, o diplomatų memorandumai mai ir notos turi būti pristatytos VLIKui susipažinti ir pastaboms padaryti. Tuo būdu bus pasiektas memorandumų suderinimas.

Nutarta kooptuoti LLK ats-tovą į VLIKo delegaciją dalyvauti medžiagos paruošimo Paryžiaus komisijos darbuose.

VLIKas, atsižvelgdamas į vokiečių Rytų politikos suaktyvinimą, nutarė artimiausiu laiku sušaukti VLIKo, Vykdomosios Tarybos ir Mažosios Lietuvos Tarybos pasitarimą šiuo klausimams apsparstyti. Nutarta dar tą klausimą tirti ir sueiti į artimą kontaktą su mūsų diplomatais.

Dr. P. Karvelis siūlo piešti Europos susivienijimo idėją.

Oro keliu iš tremties.

LRK pranešimą padarė jo pirmininkas J. Norkaitis. VLIKo pageidavimas — LRK ir BALFO veiklą suderinti.

Kaip matote, VLIKas dirba rimtai. Gera būtų, kad jis vi suomet taip dirbtų ir eliminuotų visokius ten nesusipratimus.

Mums įdomu, kad vokiečių spauda jau dabar rašo, kad būsimai Vokietijai su Karaliaučium, kuris atiteks Lietuvai, teks atsisveikinti. Bendrai, va dinamieji Rytprūsiai — tai yra Lietuva, — gaila, kad viena jų dalis atiduota Lenkijai. Na, bet rytinė dalis priklauso tik Lietuvai.

Gaunamos žinios, kad Karaliaučiuje, rusų pavadintame Kaliningradu, ir dabar yra lie tuviškasis židinys. Rusai okupantai vis dėlto mano, kad jie Karaliaučiuje jokių teisių neturi, tai ir ateities perspektyvos tikrai lietuviams galimos. Ta prasme jie daro tūlą „pasitraukimą“ iš Karaliaučiaus...

Pagaliau ir tūlos VLIKo srovės, kurios pirmiau šio reikalo nesuprato gėda net sakytų...), dabar jau rimtai eina prie klausimo. Duok, Dieve, kad protas sugrįžtų.

(hlj).

NEW YORKO NAUJENOS

ORO PAŠTU

Gerbiami „Nepriklausomos Lietuvos“ skaitytojai. Nemaunykite, kad vien Jūsų bendradarbis iš Europos praneša karais nemalonių žinių. Ir Jūsų korespondentui iš New Yorko šį kartą išpuola nemaloni pareiga Jus informuoti apie nevisai malonų reiškinį, nors ir netragiška.

Per neapsižiūrėjimą, kaip teigia dail. Adomo Galdiko sukaityvėnės iškilmės rengėjai — „Šviesa“, minėjimas buvo paskelbtas su šokiais... lapkričio 1 d. Vėlai jau apsižiūrėta, kad tai yra Visų Šventų diena, po kurios seka gedulingosios Vėlinės... Na, tuojau, reagavo per sakyklas parapijos. Ir, ką manote? Kontreakcija buvo tokia didelė, kad salė, kaip sakoma, „lūžo nuo žmonių...“ Minėjimas puikiai pavyko. Daugelis dabar ir svarto: kas gi čia laimėjo ar pralaimėjo ir kokia kam iš to nauda? O faktas, kurį Jums pranešu, darnos prasme, vis dėlto ne iš maloniųjų...

Už tai kitas faktas tikrai malonus. New Yorke dabar vyk-

menis. Muraška sako, kad „galingo žemės ūkio pakylimo pasieks kitais metais“.

Raudondvaris. Skurdo Vilniui toks Seriakov ir krapstė galvą, kaip ir kur pradėti arti. Vieną dieną jis atsidūrė Aleks. Lichovski brigadoj Raudondvario traktorininku. Agron. Dineško žiūri ir netiki: kasdien po 12 ir pusę hektaro pui kiausio arimo, vagos tik juoduoju akyse, lyg kepyklų par duodama su sojos išspaudų priemaiša duona. Dineško už tai ji išgyrė ir sudarė aktyvą Seriakovo metodų populiarinimui.

Ignalina. L. Giros vardo kolchoze spalio 27 d., rytinės žinių laidos metu, sužaliavo žiemkėniai. Visuomet pirmas į darbą išeina Petr. Pivoriūnas. Leono Martinonio šeima laikosi puikiai. Jis ir Alf. Mikoliūnas nusipirko laikrodį (ar vo 8-tos „kolchozai be linarų“ pusiau) — nežinia). J. Pakalka „nusipirko motociklą“.

ta didelė tarptautinė moterų veiklos paroda. Dalyvauja 34 tautos. Ir lietuvis moterys, tur būt, pirmą kartą dalyvauja vieningai: ir vyresnės ateivijos ir naujausios, ir, be to, visokių pasaulėžiūrų bei srovių. Kai įvyko toks malonus faktas, tai iš gilusių skrynių pasiekti seniausieji audiniai, šimta mečiai ir gal dar senesni, — to dėl ir mūsų skyrius atrodo puikiai. Tai štai, ką duoda vienybė ir susitarimas. Ar toks netiktų ir mūsų veiksmams?

Malonu, kad ir antras žymus faktas yra lietuviškose pa dairose. Mus jau pasiekė žinios, kad Lietuvių Enciklopedija jau stojasi ant kojų ir iš-eina į plačiąją, visame pasaulyje gavusią vietos, lietuviškąją visuomenę. Ir aš, malonūs „N. L.“ skaitytojai, sveikinu jus su pirmuoju LE tomu, nes tikimės, kad daugumas Jūsų jau esate užsiprenumeravę. Tai yra gražus leidinys, o jo nauda — neįkainojama, kaip ir šio laikraščio, kurio visi mes esame skaitytojai.

Jūsų koresp.

numo nutarimu. Zootechnikai Ivanas auskas ir Laušys išlipo „Ažuolo“ kolchoze ir atsigręžę į rytus, nusispjovė.

Vilnius. „Lelijos“ fabriko partinis sekretorius Rajk'as išakė 4-to cecho viršininkui Ramonui sumažinti 7 proc. savi-kainą. Bazarova ir Urbonavičius lankėsi Maskvoj ir įsitiki no, kad „Lelijoj“ pagamintus drabužius Maskvoj daugiau devė nei Vilniuj. Perėjus prie Bareikio — žuklinos metodų, auga dirbinių kiekybė. Triu-čis nori pradėti irgi „puikios kokybės“ drabužių gamybą.

Vilnius. Prekybos darbininkai „vis geriau ir geriau par-duoda“. Pernai pardavė 240 ko obuolių, šiomet — per 300 to. Kirtimuose įrengti obuoliams sandėliai. Vietoje 17, atėičiai statomos kelios pramonės bazės. Sako, „bus geriau“, o pernai sakė „yra labai gerai“.

Klaipėda. 10.000 to žuvis atiteko žuvis tresto kombina to darbininkų Nitagovos, Ti-

LIETUVOS SKAUTIJOS 35 METŲ JUBILEJUS.

Montrealio skautų-čių tunda dešimtmečius nuteriotai, bet tai bendroje viešoje sueigoje 8.XI.53. iškilmingai atšventė 35 metų L. skautų gyvavimo sukaktuves.

Šventei pritaikytai ir vyr. sktn. Dr. Kesiuonaitis pasirašytas šūkiu papuoštoje skautų būklo salėje, darniai išsiri-kiavo mūsų skautijos jaunimo vienetai: paukštytės, skautės, vyr. skautės, jūrų skautės, vilkiukai, skautai, vyčiai ir jūros skautai.

Jubilėjinės šios šventės atidarymą ir vienetų raportus priėmė incopore skautų turtinikas sktn. inž. S. Naginio-nis, skautų turtininkė ir Kanados rajono skautų vadeivė sktn. I. Lukoševičienė, ir P. L. S. S. Pirmijos atstovas Kanados rajono brolijos ir seserijos vadeiva sktn. inž. J. Bulota.

I minėtų vadų sveikinimą: Budėk! — nuskambėjus: Vis budžiu! — įnešamos skautų ir trispalvės vėliavos. Tulos minutė už mirusius, bolševikų nukankintus bei Sibiro gilumo se tebekankinamus skautus, giedama Marija, Marija!

Seka tuntu įsakymai: pakėlimai, pagyrimai, apdovanojimai, o pasaulio lietuvių skautės pradeda raštu kelionę (tai pirmas toks atsitikimas) ap-link Lietuvą su stovykla Palangoje. Visi entuziastiškai joms linki gero vėjo!

Skaitomi prisiūsti raštu svei kinimai: P. L. S. S. Pirmijos pirmininko vyr. sktn. Dr. V. Čepo, Brolijos vado vyr. sktn. prof. St. Kairio, Seserijos vadeivės vyr. sktn. Dr. Kesiuonaitės, vyr. dvasios vadovo vyr. sktn. kun. Vaišnoros MI C. Žodžių sveikino ir kalbėjo abu turtininkai, Kanados rajono dvasios vadovas s. kun. Kulbis ir vadeiva sktn. J. Bulota, Kanados Lietuvių Bendruomenės pirm. jūrų skautų vadas inž. J. Balseys ir skautų tėvų vardu Dr. S. Daukša.

Iš visų sveikinimų kalbų pasidaro santrauka: — Lietuvos skautai išsikūrė pirmomis Lietuvos iš lėtargo miego prisikėlimo 1918 metų dienomis. Jie įsikūrė po pirmo lietuivio iš Rusijos grįžusio tremtinio Jurgelevičiaus-Jurgėlos pašnekesio, pravesto lietuvių gimnazijoje mūsų sostinėje Vilniuje.

Jie greit prigijo, dainuodami ir nešdami augštai iškeltą senovės lietuvių tautos trispalvę, užliejo visą Lietuvą. Jų eiles praėjo per 60.000 jaunimo beskleisdami kaip tik atitinkan- tie beprisiekiančiai, rusų per

dešimtmečius nuteriotai, bet senove garbingai, morale nepalūžusiai ir religingai lietuvių tautai obalsi!

— Dievui, Tėvynei ir Artimui!

Per tuos tik du stebuklingus Lietuvos nepriklausomybės dešimtmečius, skautai Lietuvai davė šimtus rimtų, tautai pasiaukojusių, sūnų ir dukrų: dakt., inž., mokytojų, prof., karininkų, šaulių, vadų, agronomų, kunigų, lakūnų, išradėjų, rašytojų ir tt.

Jie nenuleido rankų ir slap-tai dirbo - organizavosi po bolševikų ir nacių okupacijos letena. Vieni iš pirmųjų jie atsikūrė ir tremtyje Vokietijoje, bei dabar paplito su viena va dovybe po visą pasaulį begar-sindami mūsų nelaimingosios tėvynės vardą visose pasaulio džemborėse gražiai ir tvirtai bei augančiai susiorganizavę, jie ir dabar tvirtai tiki pa-nėti tik garbingai trispalvę ir tėvynę ir dalyvauti jos atstatyme. Vieni nintelė pasaulinio mąsto nepolitinė jaunimo organizacija, belaukianti i savo tarpą kiekvieno doro, žmoniškumą ir tėvynę bei prosenelių kalbą be mylinčio lietuvių. Kiekvieno lietuvių, kiekvienos motinos ar tėvo šventa pareiga, kad jų artimas, dukra ar sūnus neatidėliodamas jungtųsi i mūsų skautų eiles, kiek galima ilgiau jose pasiliktų — padėtų mažesniems, jaunesniems, ne-lyg tot jų dainelė:

— O kai mes žygiuodami dainuosim, su mumis dainuos ir Lietuva! —

Tad valio! mūsų skautų pa-sišventusiems vadams — ilgiausių metų vedant mūsų jau lietuviybės keliu. Valio! pasaulio lietuvių skautų organizacijai ir laimingo skaitlingo susitikimo atgimstančioj, iš azija-tiškų barbarų bolševikų išva-duotoj Lietuvoj!

Gausingiems svečiams prita-riant su dideliu susikaupimu giedamas Tautos Himnas. Iš-nešamos vėliavos. Seka ovaci jos pakeltiems broliams.

Pradedamas su Jubilėjui pri-taikinta programa išpūdingas laužas.

Skardžiai dainuojant tai vėl švelniai niūnuojant vyr. sklt. Piečaitis, Ramanauskas ir kiti išpildo apie senovės ir iki apie dabartinę Lietuvą montažus. Iš visų krūtinu neaprasomu li-gesiu pamažu aidai ir skamba:

— Lietuva brangi — mano tėvyne, šalis kur miega Tautos Didvyriai... J. B.

seniovos ir Anuškinos uolumo dėka propagandos burbului. Žuvis radijaus pagauna šiomet tris kart daugiau negu pernai, o kitais metais — „dukart daugiau“.

Vilnius. Respublikos Mok. Namuose mokytojų konferencijoj kalbėjo S. Neries vardo mok. Mateikienė, Mokytoja Barčina ir mok. Marcinkėnas, paskutiniai abu istorikai. Barčina vaizdžiai papasakojo, kaip ji 6-toje mokykloje vaikams įdiegia tėvynės meilę. Jai, žinoma, nesunku, bet kokią meilę tieks lietuviui mokiniams, jei istorijos vadovėluose vos 2 puslapiai apie „L. TSR“.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

Ar jam aukavai tremtiniam? Ir vėl Lietuva bus laisva. Tu čia, o Jie ten gyvena ta pačia viltimi. Jie aukoja viską, ką turi brangiausia? O Tu? Aukok Tautos Fondui.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje \$ 5.00 Canada \$ 5.00

Amerika ir P. Amerika \$ 5.50 America & S. Amerika \$ 5.50

Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00

Teksto eilutė ct. 0.15 Pajieškų kainą \$ 1.50

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Spaudos vaju pradendant

VISA SPAUDA TURĖTŲ BŪTI VIENINGA.

Lapkritis, gruodis ir sausis pagal susidariusią tradiciją bei paprotį yra laikomi spaudos platinimo, arba, amerikoniškai sakant — spaudos vaju mėnesiai. Visi, kas tautiškai gyvas ir kultūriškai gajus, — vi si dalyvauja spaudos platinimo vajuje.

Pirmoji mūsų maloni pareiga nuosirdžiai padėkoti visiems mūsų miliesiems bendradarbiams, platintojams ir sakitytojams, kurie ištisus metus spaudos reikalais palaikė su mumis ryšį: ar tai prenumeruojant „Nepriklausomą Lietuvą“, ar tai koresponduojant ir tuo sudarant gyvą tiesiogį ryšį visų su visais, ne tik tai Kanadoje, bet ir visame Žemės kamuoly gyvenančiais tautiečiais, ar tai palaikant biznio — skelbimų — kontaktus, ar pagaliau, kas yra labai svarbu, — rūpinant „Nepriklausomos Lietuvos“ redakcijai rašyti. Vi šių mielių bendradarbių šia me straipsnyje suminėti nėra galimybės, bet ypač tenka pabrėžti nenuilstamus ir reguliarius, kaip kad eina geras laikrodys, mūsų nuolatinius bendradarbius, kaip Juozas Pronsčius, Henrikas Nagys, Kazimieras Baronas, Jurgis Skaržinskas, Ona Indrelienė, Vladas Skirgaila, Petras Lelis, Jonas Juškaitis, kurie, net kartais tu rėdami nemalonomų, vis dėlto ryžtingai dirba ši, „nedėkinga darba“ ir nesitraukia iš tautiškai kultūrinio veiklos barų. Žinoma, ši pastoviųjų bendradarbių, eilė, — galima būtų pra tešti dar labai toli, bet tūli jų labai kuklūs ir savo pavarde nesirodo, — tai nėra kaip jų iš vardinti. Tačiau visiems ir savo raštus pasirašantiems tikromis pavardėmis, ir tikrai žymintiems inicialais, ir pasirašantiems slapvvardėmis, ir vi sai nepasirašantiems, bet ty liai ir kukliai bendradarbiaujantiems, — visiems mūsų didžiausia pagarba ir padėka.

Reikia pabrėžti, kad tūli mūsų bendradarbiai laikraštį pasirodo rečiau, bet jų įnašas yra taip pat labai vertingas ir brangus tiek redakcijai, tiek ir visiems skaitytojams.

„Nepr. Lietuvos“ redakcija ir administracija lygiu būdu labai brangina iniciatyvingus ir komercinius reikalus suprantančius bendradarbius, kurių įnašas vertingas jau tuo, kad jis abipusiškai yra naudingas. Didelė padėka atsidėjusiems platintojams, kurių sąrašas skelbiamas skyriumi.

Tenka labai apgailestauti, kad neturima tokių sąlygų, kad mieliems bendradarbiams galima būtų atlyginti už darbą, kaip atlyginama už kiekvieną darbą. Todėl augstai įvertinant visų mūsų bendradarbių sunkų spaudos platinimo ir rėmimo darbą, belieka nuosirdžiai dėkoti ir drauge prašyti ir toliau tęsti jį, pritraukiant ir daugiau spaudos bičiulių prie šio tikrai kilnaus tikslo.

Pradedant naują, 1953-1954 metų spaudos platinimo vaju, maloniai prašome dar daugiau tautiečių spaudos bei lietuviškos kultūros globotojų ir puoselėtojų ateiti į pagalbą ir prisidėti realiu darbu. Tuo darbu, kuris už Lietuvos ribų teisingai gauna naujųjų knygnešių vardą.

Mes, šia pačia proga, kviečiame visą lietuviškąją spaudą ir bendrą sutartinę spaudos platinimo tulką, kaip mums diktuoja sena dar iš Nepriklausomos Lietuvos paveldėtoji tradicija. Tikrai bendrai veikdami, nežiūrint nei savo srovių, nei pažiūrų skirtumo, galėsime daugiau laimėti lietuviškajai spaudai, o tuo pačiu ir lietuviškajai kultūrai, ir Lietuvii tautai.

Mes kreipiamės į visą lietuviškąją spaudą ir visus lietuvių kultūrininkus, ir lietuvių rašytojus bei jų organizacijas, kad jie paremtų spaudos vaju. Mes kreipiamės į visus lietuviškus laikraščius ir siūlome konkrečiai imtis bendro spaudos platinimo vaju, be ko kita, mes siūlome „Nepriklausomos Lietuvos“ skiltis visiems lietuviškiems laikraščiams pasinaudoti mainų principu skelbimams; kiekvieno laikraščio skelbimą mes mielai įdėsime mainais už mūsų skelbimo įdėjimą.

Mes vertiname kiekvieno tautiečio ištikimumus. Likdami tolerantiški visoms lietuviškos srovėms, visoms lietuviškos partijoms, visoms lietuvių organizacijoms ir tikyboms, — mes visus kviečiame į bendrą lietuviškąją spaudos darbą, į spaudos platinimo ir rėmimo vaju.

Bendrą veikdami ir remdami lietuviškąją spaudą — laikraštį ir knygą — mes spauda, šiose sąlygose, padarysime pirmąją jėgą, kuri bus plačia prasme lietuviškosios kultūros ir lietuviškosios jėgos organizatore ir mūsų lietuviškojo pajėgumo pagrindu.

Visi į bendrą darbą, siekiant bendrųjų tikslų, nes tikrai vienybėje galybė.

J. Kardelis.

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“ PLATINTOJAI.

Reikšdami didžią pagarbą ir nuosirdžiausią padėką mūsų bendradarbiams — platintojams, žemiau dedame jų sąrašą. Būtime laimingi, jeigu jis pasidarytų ilgesnis.

MONTREALIS:

Adamonis Henrikas, 2336A Knox St., Pt. St. Ch.

Andruškevičius Kostas, 5333 King Edward Ave.,

A. V. Parapijos Kioskas, 377 Willibord A., Verdun.

Bilevičienė A., 2547 Montgomery St.

Gudas Leonas, 6427 Briand, Ville Emard.

Gudžiūnas Kazimieras, 2615 Bercy St.,

Juškevičienė Petronėlė, 3994 Rosemount Blvd., Rsm.

Kvietkauskas Povilas, 1730 Grand Trunk, Pt. St. Ch.

Leknickas Jonas, 7659 Central St., Ville Lasalle.

Lukas Kazys, 9035 Belvedere St., Riviere des Prairies.

Parojus Juozas, 7240 Querbes Ave.,

Paulauskas Stepas, 28 Leblanc St. E. Jacques Cartier.

Puniška Jonas, 288—6 Ave., Ville Lasalle.

Šaltenis Julius, 688 Allard, Verdun.

Šimelaitis Pranas, 1271 Allard, Verdun.

Trumpa Julius, 5655—15 Ave, Rosemount.

TORONTO:

Grigaitis Kęstutis, 994 Dundas St. W.

Indrelienė Ona, 202 St. Clarens Ave.

KL BENDRUOMENES REIKALAI

KLB SVIETIMO KOMISIJOS INFORMACIJA NR. 13.

Pirmajame po KLB Tarybos suvažiavimo posėdyje svarstyto veikimo gairės sekantiems kadencijos metams.

Komisijos sekretoriui pavedta ir toliau rūpintis informacija spaudoje. Atsižvelgiant į apylinkių pageidavimą, informacijos atspaudos bus siuntinėjamos kiekvienos apylinkės svietimo vadovui bei mokykloms. Be to, sekretoriui pavedta praveisti mokyklų registraciją du kartus: mokslo metų pradžioje ir pabaigoje. Registracijos blankus paruošia ir

jų spausdinimu pasirūpina pradžios mokyklų skyrius.

Išdininkui pavesta atidaryti Imperial banke Hamiltone atskirą Komisijos sąskaitą, kuri būtų tvarkoma pirmininko ir išdininko parašais.

Pradžios ir augst. lit. švietimo skyriuose aptarta visa eilė darbų ir atidėta sekančiam posėdžiui juos detalizuoti.

Vasaros stovyklų reikalų tuo tarpu laukiama organizavimo ūkio pirkimo, kurį vykdys Krašto Valdyba.

KLB Svietimo Komisija.

SPAUDOS APŽVALGA

PRANAŠAUJA ISPANIJAI REVOLIUCIJĄ.

Dr. J. Deveikė rašydama 4(162) „L. L.“ numery, be ko kita taip prasitaria:

„Iš senosios kunigų semina rijos rūmų, ačiū maloniam vieno profesoriaus kvietimui, teko matyti spalio 12 dienos procesiją, rimta, puiki ir didinga. Vienam dalyviui išsitarus, kad ji nėra taip graži, kaip didžiosios savaitės procesijos Sevilijoje, neiškętus pastebėjau, kad tada jau būtų teatras, o ne procesija. Mačiau tokią nustebiną akyse, tartum būčiau papildžiusi kokią nuodėmę. Pasilaikiau tą žvilgsnį, kaip raktą suprasti vienam skaudžiausių reišinių, kad Ispanijoje buvo daug — ir jeigu niekas nepasikeis — dar bus religinių revoliucijų, kurių metu nukentės bažnyčios ir jose sukrauti meno paminklai“.

APIE N. LIETUVOS SPAUDOS TIRAZUS.

Apie nepr. Lietuvos spaudą „L. L.“ rašoma:

„Mūsų Rytijos“ tiražas peršoko 100.000, jo įkandinė sekė „Mūsų Laikraštis“.

Tai yra netiesa. „M. Rytijos“ buvo pasiekęs apie 50.000 nors dirbtinai sudarytais dokumentais buvo skelbiama ir 100.000. Be to, ne „M. Laikraštis“ žymiauo paklio tiražu, o „Ūkininkų Patarejas“, kuris buvo pasiekęs patį didžiausį N. Lietuvoje savaitraščių tiražą. Tai yra tikra.

REIKĖJO PILNIAU APTARTI.

78-me n-ry „Darbininkas“, pastebi, esą „Nepr. Lietuva“ informuojanti, kad Vlikas pa-

J. Beržinskas, The Times Cinema & Gift Store, 1212 Dundas St. W., Toronto Ont.

Januševičius Petras, 1622 Bloor St. W.

Juškaitis Jonas J., 932 Dundas St. W.

Kuolas Augustinas, Toronto Lietuvių Namai, 235 Ossington Ave.

Masionis Jonas, 168 Concord Ave.

Pranckūnas Sigintas, 65 Oakwood Ave.

Skirgaila Vladas, Mūsų Igaliojinis, 349 Gladstone Ave.

Sriubiškis Bonifacas, 59 Marion St.

HAMILTON:

K. Baronas, 131 Kensington St. N.,

Gumbelevičius Eduardas, 123 Robinson St.

Prieglaukas Klemensas, 308 Queen St., So.

WELLAND:

Skaistys Gediminas J., 114 Killaly St. E., Port Colborne, Ont.

KITUR:

Frenzelis Augustinas, 190 Felan Ave., Oakville, Ont.

Januška Petras, 1133 Moy Ave., Windsor, Ont.

Gurklys Feliksas, R. R. 4, Tillsonburg, Ont.

Smilgis Emilis, 614E-5 Ave., Vancouver, B.C.

Kojelaitis Aleksas, R. R. 2, West Lorne, Ont.

Mikelėnas Jonas, R. R. 1, Vittoria, Ont.

prašęs p. Lozoraitį terminuoti duoti atsakymą dėl atstovų skyrimo prie svetimų valstybių. „Darb.“ daro išvadą, esą, laikraštis įrodinėja, kad atstovų skyrimas nesąs skubus reikalas ir pritaria Lozoraičiui, kad jis „ultimatumą“ grąžinęs VLIKui“.

Tai yra tiesa, bet tikrai tiesa iš vienos pusės. Iš kitos gi pusės, „Darbininko“ minimio pritarimo yra ir Vlikui. Ir jeigu pabrėžiamas pritarimas, tai geriau būtų, kad tas pritarimas būtų apibūdintas bent tiek, kad skaitytojai nesusidarytų įspūdžio, jog tas pritarimas yra vienpusiškas.

Mūsųose yra tokių jautrių klausimų, kurie būtinai reikalauja pilnesnio aptarimo, kad informacija nesusidarytų šališka.

Faktinai „D-ko“ minimame straipsnyje dėmesys ne tam skiriamas, kad pasidarytų lengvas išvadas: pritaria — nepritaria, bet tam, kad visuomenė laukia veiksnio susitarimo ir todėl klausimas reikia spręsti visu rimtumu.

Prieš kolchozus.

Didelį rūpesčių kelia ir kolchozinimo klausimas. „Tribuna Ludu“, kompartijos centrinis organas, kelia triukšmą, kad negalima pasikliauti kolchozų dideliais skaičiais, kurie tikrumoje dažnai yra problema tinės vertės. Žymūs 1950 — 1952 m. įsteigtų kolchozų skaičiai yra fikcija, nes ūkininkai vėl grįžo į individualų ūkininkavimą. Ūkininkai kolchozų Nukelta į 6 puslapi.

Br. Mozūras, Abitibi P. & P. Co., Ltd., Camp Dump Lake, Regan C. P. R., Ont.

Šarapnickas Juozas, 56 Concord Ave., St. Catharines, Ont.

Skaržinskas Jurgis, 652 Queen St. W., S. S. Marie, Ont.

Rimas Bagdonas, 415 Pine St. W., Sudbury, Ont.

Noreika Stasys, 1515—5th Ave., „A“. No, Lethbridge, Alta.

Paškevičius Albinas, 73 Spadina Ave., Ottawa, Ont.

U. S. A.:

J. Janulaitis, 3645 So. Emerald Ave, Chicago 9. P. J. Janulaitis yra ir „NL“ atstovas Chicagoje.

„Gabijs“, 340 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Raciborskas Albinas, 1426 So—49 Ave., Cicero, 50, Ill.

Pauža Vladas, „Neringa“, 1906—25th St., Detroit 16, Mich.

Dirmėnas Bronius, 420 Wharton St., Philadelphia 47, Pa.

Šalavieju Juozas, 110 Houghton St., Worcester, Mass.

ENGLAND:

Gerdžiūnas A., 6 Beechey St., Oldham, Lancs.,

Kasparas St., 24 Elm Ave., Nottingham,

AUSTRALIJA:

„Australijos Lietuvis“, 35 Cator St., West Hind-

march, Adelaide,

S. Australija.

TORONTO

SAUKIAMAS TORONTO

SEIMELIO SUSIRINKIMAS

Toronto organizacijų p. p. Pirmininkams.

K. L. B. Toronto apylinkės valdyba, lapkričio mėn. 15 d. 3 val. p. p. Lietuvių Namuose — 1029 Dundas Str. W. saukia visų Toronte veikiančių organizacijų ir organizuotų vienetų pirmininkų ar įgaliotų atstovų susirinkimą su sekančia dienotvarka:

1. Susirinkimo atidarymas,
2. Praėjusio susirinkimo protokolo skaitymas,
3. Pranešimas apie Apyl. Valdybos veiklą,
4. Pranešimas dėl Kersteno rezoliucijos,
5. Spaudos vaju reikalai,
6. Toronto apylinkės naujos valdybos rinkimams rinkminės komisijos sudarymas,
7. Sumanymai,
8. Susirinkimo uždarymas.

Prašoma atkreipti dėmesį į reikalų svarbumą, todėl dalyvavimas būtinas.

Kadangi bus keliamas spaudos vaju klausimas, tad kviečiame į susirinkimą ir lietuviškų laikraščių (išskyrus komunist.) įgaliotinius Toronte bei spaudos platintojai.

K. L. B. Toronto Apylinkės Valdyba.

KLB SALPOS FONDO TORONTO APYLINKĖS KOMITETO ATSISAUKIMAS.

Brangūs Toronto Lietuviai, Artėja Kalėdų šventės. Gal jau palengva svarstome ir rušiamės, kaip jas sukurti ir praleisti. Todėl ir norisi su jumis pasidalinti viena kita mintimi.

Gyvename svetur. Vieni tėvyne aplendome anksčiau, kiti gi jos oru paskutinį kartą skubom kvėptelėjom prieš devynetą metų. Kas ten šiuo metu vyksta, visi juk žinome. Iš kyla tik prisiminimas Kūčių stalo ir kalėdinės giesmės girdėtos, rodos, dar taip neseniai. Daugeliui šiemet sukanka dešimt metų, kai paskutines šv. Kalėdas atšventė savame krašte — tiesa, karo ir netikrumo ženkle, bet vis dėlto namie ir tarp savųjų. Nedaugelis iš mūsų šias šventes galės švęsti kaip anąsias tėvynėje. Daugeilis gi esame palikę artimuosius arba visai jų netekę. O šventės tai dar jautriau primena.

Esame įpratę švenčių metu susiti sveikinimus. Gražu, ir tėvynėje tai praktikavome, nors tai ne vienintelis pasveikinimo būdas. Kur kas skaudžiau, kad mūsų tarpe jau smarkiai išsivyravę komerciniai išskaičiavimai paremti šio krašto papročiai, koks yra dovanų pirkimas. Tai nėra lietuviškas paprotys, tai yra priešingas mūsų tautiniams papročiams. Tai mus skurdina dvasiškai ir materialiai, juo labiau, kad tai surišta su nemažomis išlaidomis. Praktiškai šis dovanų teikimas praranda savo tikrąją prasmę, nes kai jau duodama, paprastai ir laukiama.

Todėl Šalpos Fondo Komitetas Toronte nutarė kreiptis į visus Toronto lietuvių ir prašyti, kad besitariančios Kalėdų šventės būtų solidariai ir mums, netekusiems savo tėvynės, pritariančiai praleistos. Mes prašome visu nuosirdumu ir rimtumu, kad būtų atsisakyta nebūtino atviručių siuntimo ir ypač dovanų pirkimo, o taip sutaupyti centai paaukoti daug kilnesniam ir svarbesniam tikslui — Europoje likusiems mūsų broliams sušelpiti. Ne pro šalį būtų ir perkamo „linksmumo“ išlaidas su mažinti. Tuo žygiu parodysi me savo tautinį susipratimą bei susiklausymą, atjausime kenčiančius Sibiro ištėrimime ir vargstančius pavergetoje tėvynėje, kurie tikrai ne tik negali vieni kitų pasveikinti, bet ir krikščioniškai šv. Kalėdų švęsti.

Aukos bus priimamos sekmadieniais po pamaldų ir skelbiamos spaudoje. Aukos bus galima skirti pagal pageidavimą: ligoniams, seneliams, nedirbingiems, besimokančiam jaunimui, vaikų eglutei ir pan.

Šalpos Komitetas tikisi, kad didelė Toronto lietuviškoji kolonija šį sumanymą pilnai supras ir veiksmingai parems. Komiteto noras, kad kuo daugiau tautiečių vieningai ir giliai įsisąmonintų šio žygio prasmę ir tikslą, ir jam pasisekus šv. Kalėdų dieną bus galima pasveikinti likusiuosius tėvynėje per „Amerikos Balsą“ visos Toronto lietuviškos kolonijos vardu.

Daug brangių aukų sudejome, tikėdamiesi šviesesnio ir teisingesnio rytojaus gimtajai žemei. Nebus per daug jei ir šį ryžtą ir sumanymą paaugkosime ant bendro mūsų tėvynės aukuro.

KLB Šalpos Fondo Toronto Apylinkės Komitetas.

M. LIET. BIČIULIŲ DR-JOS SUSIRINKIMAS.

Lapk. 15 d., 3 val. p. p., Liet. Namuose saukiamas M. L. B.-D-jos Toronto sk. narių metinis susirinkimas, kuriame be ko kita, bus renkami nauji organai ir aptariama M. L. Tarybos prezidiumo pirmininko ir Vliko nario p. E. Simonaičio sutikimo klausimas. Kviečiame į susirinkimą atvykti ir prijauniančius bei šiaip besidominčius M. Lietuvos reikalais. Narių dalyvavimas būtinas.

M. L. B.-dr-jos Toronto Skyriaus Valdyba.

TORONTO JŪRŲ SKAUCIŲ LAIVO „VANDENĖ“ METINĖS.

Spalio 18 d. Toronto jūrų skaučių laivas „Vandenė“ atšventė savanoriško veikimo 3-jų metų sukaktį. Tą progą jos surengė vakarą - arbatėlę, kurio atsilankė didelis skaičius skautiško jaunimo iš Toronto ir Hamiltono ir skautų tėvai bei bičiuliai.

Vandenių laivo vadė valt. Gražina Anykaitė savo atidarymo kalboje dėkojo svečiams už gausų atsilankymą ir paminėjo, kad jūrų skautė labai stengėsi atžymėti savo šventę kiek galint gražiau ir įvairiau ir įdėjo daug darbo ir pasirošimo. Tikrai, programa buvo įvairiai sustatyta ir sklandžiai praveda.

Laivo adjutantė vair. Irena Ropienė skaitė trumpą skaučių istorijos ir veiklos apžvalgą. Sekė dvi turiningos kalbos: I-sios laivo vadės ps. Birutės Grabauskaitės - Mažeikienės ir jūrų skautų skyriaus vedėjos sk. B. Stundžios. Po to „Šatrijos“ tuntininkės vardu tarė labai gražų, nuosirdų žodį sesė Klupšienė, „Ramyno“ tunto sveikinimus perdavė tunto adjutantės ps. Rusas ir brolių jūrų skautų laivo vadas v. valt. Kačanauskas palinkėjo geriausio vėjo. Oficialiąją da li uždarė ypatingai puikus linkėjimai vyriausio skautininko Kairio. 2-joj daly buvo vaidinimas pačių jūrų skautų sustatytas patriotinio pobūdžio 2-ju paveikslų vaidinimėlis „Tėvynės Sapnas“, kuris publikos buvo šiltai priimtas. Po to svečiai buvo kviečiami vai šių, kurias pajavairino linksmi pasirodymai.

Toronto Jūrų Skaučių Laivas „Vandenė“ ir mažą jūrų skaučių valtį Montrealy yra kolkas vieninteliai jūrų skaučių vienetai L. S. Sesičioje. Reikia tikėtis, kad jie augs ir stiprės ir kitose liet. kolonijose.

R. M.

EVANGELIKAMS PAMALDOS

Mirusiųjų minėjimo sekmadienį, t. y. lapkr. 15 d. 2 val. p. p. šv. Jono Pirmojo Lietuvių Evangelikų Liuterionių Parapija Toronte, 174 Concord Ave, kamps Bloor ir Ossington, turės specialias pamaldas su šv. Vakariene. Visi lietuviai evangelikai kviečiami vieningai dalyvauti šioje šventėje ir krikščioniškoj meilėj atiduoti paskutinę pagarbą savo artimiesiems.

Kun. Leonas Kostizenas. 530 lietuvių džiovininkų tremtyje nori gyventi — padėk jiems savo auka.

Kaip suprasti Mazosios Lietuvos Bičiulių Draugiją?

Visuomenėje kai kur kurosuoja nuomonė, kad M. Liet. Bičiulių dr-ja yra lyg kokia šalpos organizacija. Kiti dar galvoja, kad ji savo tikslu turėjo vesti kovą už Maž. Lietuvos atstovų išleidimą į Vliką. Ir kadangi Kanadoje iškūrė Vokietijos likusiems tautiečiams šelpti Šalpos Fondas, o J. Am. V. jau iš seno yra BALFas, be to, M. L. rezistentos atstovų išleidimą į VLIKą, — tai manoma, kad M. L. Bičiulių dr-ja nebeturi savo veikimo pagrindo, neberekalinga.

Tačiau abi nuomonės yra klaidingos. M. L. B. dr-jos tie sioginių tikslų niekad nebuvo ir nėra nei šalpa, nei kovoti už M. Liet. atstovų išleidimą į VLIKą. Jeigu M. L. Bičiulių dr-ja kartais pasiūnčia į Vokietiją mažlietuviams rūbų, maisto ar pinigų, tai tas yra tik priemonė pagrindiniam tikslui. Juk nenuostabu, kad tiek šimtų metų atskirai ir skirtingose kultūrose gyvenimas įnešė tam tikrų skirtumų tarp tų dviejų mūsų tautos dalių, il gas atskiras gyvenimas įnešė net užsimiršimo apie vieni kitus ir iš to tam tikro atšalimo bei kritikos jausmų. Konkrekti parama bėdoje esantiems tautiečiams tik sužadina tą susipratimo ir susigyvenimo jau smą.

M. L. Bičiulių dr-ja, suprasdama, kad bendra tų tautos dalių kova už atstatymą Nepr. Lietuvos padės panaikinti tą skirtumą tarp „mes“ ir „jūs“ ir sulies jas į bendrą kūną. Aišku, norėjo, kad mažlietuvių rezistentų atstovus būtų išleistas į VLIKą ir su baime žiūrėjo, kaip gal vienintelė proga istorijoje susijungti į vieną valstybę kuriama situacija, kad „mes“ „jus“ išvaduosime, dargi be „jūsų“ pagalbos, kitaip sakant — pasiimsime ir valdysime, nors tuo „jūsų“ jausmus ir labai užgausime, prieš „nuteiksime. Tačiau ir čia tikėjo, kad tik per vieni kitų pažinimą ir susipratimą tas susiliejęs bendrai kovai bus pasiektas. Už tai tam tikslui, būtent, pažinimui bei susipratimui ir dirbo.

Tačiau tas yra vienas iš etapų tų mūsų tautos dalių suaugimui, o dabar daug reikia dirbti tiek padedant mažlietuviams kovoti su beveik amžinai juos persekiojančiomis vo-

kiečių nutautinimo pastangomis, tiek geresniam M. Lietuvos pažinimui ir pamilimui, tiek pagaliau žadinant lietuviuose didesnį susidomėjimą jūra bei uostais, kurie valstybės egzistencijai taip naudingi ir reikalingi. Juk ar ne tragiška, kad mūsų tauta per amžius prie jūros gyvendama veržėsi ne prie jos, o į rytus bei pietus. O tik jūros tautos išaugo galingos. O ir dabar ar ne visą širdį mes esame atidavę pietryčių smėlims, nepalikdami jos nei dalelės pajūriui. Prie pajūrio, gal tikriau, prie pačios jūros, tik sausas, egoistinis apskaičiavimas mus lyg kokią užsispyrėlį kiek len-

SLA MODERNINA SAVO VEIKLĄ.

Vadovybė informuoja spaudą apie savo veiklą.

Prieš kiek laiko vyko SLA Pildomosios Tarybos sesija, kuriai pasibaigus, buvo sukviešti New Yorke gyvena laikraščių atstovai ir painformuoti apie naujus šios organizacijos sumanymus.

SLA prezidentas adv. K. J. Kalinauskas pradžioje pabrėžė, kad SLA nori per spaudą pasiekti

glaudesnio bendravimo su visuomene.

Įvertindami didelę spaudos reikšmę, SLA vadovai prašo padėti šiai užsitarnavusiai organizacijai jos sunkiame darbe. Pati Pildomoji Taryba, įstatų ir visuomenės santykių komisijos dirba, stengdamiesiems pritaikyti organizacijos nuostatus naujiems gyvenimo reikalavimams.

— Norime padaryti tokią SLA apdraudos programą, kad ji būtų geresnė, — toliau kalbėjo adv. K. Kalinauskas, — negu visų apdraudos kompanijų, kurios veikia šiame krašte. O antras rūpestis, tai patobulinti naujų narių verbavimo darbą. Juk privačių kompanijų agentai, kurie turi ir specialų išsilavinimą ir patyrimą, dažnai moka prikalbėti mūsų žmones pas juos apsidrausti, nors

savoje apdraudos organizacijoje lietuviai yra ir pigiau ir parankiau apdrausti.

Yra projektas padalinti visą SLA veiklos teritoriją į tris dalis ir pastatyti kiekvienos dalies vadovų ypatingą įgaliojimą — apdraudos reikalų spė-

M. LIETUVOS BIČIULIŲ DR-JA IR JOS TIKSLAI.

kia, nors ten nuo amžių mūsų broliai, kovodami su pavergėjais, siekia su mumis susijungti.

Juk didelė mūsų dalis net nežino, kad ten, už Kybartų bei Nemuno, nuo amžių gyvena tokie pat lietuviai, kaip ir mes, didžlietuviai; nežino apie jų ilgą kovą ir pastangas išlaikyti lietuviškumą. Dauge- lis „žino“, kad ten gyvena „prūsai“, suprantami vokiečiais. Kas ta Mažoji Lietuva, net mūsų inteligentija nežino. Juk dar prieš pusantų metų spaudoje buvo maišoma Klaipėdos kr. su M. Lietuvos są-

cialista.

Dr. M. Vinikas, papildydamas šį pranešimą, plačiau apsisistojosi ties kai kuriomis apdraudos rūšimis. Čia suminėta apdrauda ligos ir nelaimingų atsitikimų atvejais. Ši apdrauda rūšis SLA tiek praleičiama, kad norintieji galės apsidrausti stambesniu mom. Tokiu būdu atpuls reikalas kreiptis į privačias kompanijas. Paskutiniu metu plačiai išpopuliarėjo apdrauda senatvės pensijai. SLA bus galima apsidrausti arba mėnesinei pensijai, sulaukus 65 metų, arba vienkartinę pašalpą.

Ši lietuviška fraternalė organizacija rūpinasi papildomomis fraternalėmis paslaugomis.

Sėkmingai veikia Atlantic City SLA poilsio namai; dabar nusistatyta įsteigti Chicagoje antrus poilsio namus. Ši programa ateityje dar bus plečiama ir gal būt kituos miestuos bus įsteigti panašūs lietuviški židiniai.

Susivienijimas pasigenda jaunimo. Kaip čia gimusieji, taip ir naujai atvykusieji jaunuoliai kažkodėl šalinasi iš lietuviškų organizacijų veiklos. Juos dažniau prikalba privatus agentai apsidrausti pas svetimus. Daugumos nuomonė buvo tokia, kad

reikia pačių jaunuolių tarpe organizatorių, kurie greičiau paveiks sau artimą jaunimą.

Dar viena aplinkybė paaiškėjo laikraščių atstovams, tai,

„gydomas“ to pačio agento.

Pakelia jis skandalą ir „mūsų“ „daktaras“ suimamas. Aš gaunu 80 rublių, po 10 mėnesių vargo Londone, 1907 m. birželio 20 d. per Quebecą atsirandau Montrealy.

Čia atsikviepiu, nes turėjau adresą Izidoriaus Jonušo, 2 Ave Rosemounte.

Jis mane priėmė, pamatino ir padėjo surasti darbo Waschen King...

— 20 metų išdirbau, — sa-

ko p. Tyleneis, — nes buvau stiprus ir reikalingas. O kai sulaukiau 45 metų amžiaus, maloniai firma atleido, kaip „nebetinkamą“...

Sakau, lauksiu pavasario, bus daugiau darbų, bet kur tau — prasidėjo baisūs „slėkai“. Einam pėsti darbo jėškoti šen ir ten... Kojos sutrintos, alkani, pavargę, bet mano žemaitiškas užsispyrimas: turim gauti darbo ir pra gyventi. Baisu. Laukai apgulti bedarbių, net juodi. Dar bininkai policijos stumdami.

O mus dar pradėjo pulti, sako sugauti viteiniai, tačiau valdžia laiku įsikišo ir vėl stojo ramybė, jog nebemus mūsų prancūzai.

Mano 4 maži vaikai ir žmona laukė, kada ateis geresni laikai.

Tik kai pėsti iš Montrealo pradėjo žygiuoti į Ottawą, ta da pradėjo atsirasti šelpimo vietas — bažnyčios.

— Tai kokia Jūs vieta šelpė? — paklausiau girdėjęs jau apie tai.

— Taip, pradėjo šelpti ir lietuvių parapija, bet turėjai pildyti visus bažnyčios įstatymus.

voka. Tik M. L. Bičiulių dr-jos veiklos dėka šiandien tos maišaties nebesutinkame. Tiesiog gėda prieš sveturtaučius, kai siekiame to krašto ir nežinome, kas ten yra, daugelis laikdami ten gyvenant „pūsus“ — vokiečius.

Neilgas Klaipėdos krašto bendras gyvenimas su Didž. Lietuva įnešė abejose pusėse tam tikro kartelio. Ir čia reikia pažinti, kas dėl to kaltas, kad vėliau tų klaidų nedarytumėm.

Kai gerai M. Lietuvos gyvenimą ir jos gyventojus pažinsime, o jie mus pažins, ta-

Laisvoji Tribūna.

AR TIKTAI NEPERDEDAMA?

Prieš kiek laiko skaitėme p. J. Viliušio pranešimą „Kaip tai suprasti?“, liečiantį dantų gyd. Dr. J. Mališkos pasikalbėjimą duotą vokiečių laikraščiui. Labai nesusiajudiname, nežinome, kad Lietuvoj gyveno įvairių tautybių piliečių. Po poros savičių skaitėm Dr. J. Mališkos viešą pasiaškinimą ir pareiškimą, kad jis „gimęs ir mirst lietuviu“. Tas mus pradžiugino ir manėm, kad reikalas išsiaiškintas.

Tačiau klydome. P. J. Viliušis ištraukė naują kozirį: Dr. J. Mališka vokiečių spaudoj skelbiasi kaip „Deutscher Zahnarzt“. Plačiai aprašęs (ir iš anksto paprašęs redaktorių netrumpinti) sąžinės pir-

kad naujieji ateiviai, kaip kitur, taip ir čia labai menkame skaičiuje pasirodė.

SLA teisių patarėjas adv. J. Virbals pareiškė:

— Mes turim susivienijimą, kuriuo galim didžiulius. Jis turtingas, patikimas ir plačiai pasiskleidęs. Jam priklausyti kiekvieno samoningo lietuviu pareiga. Bet, jeigu būtų lietuviška organizacija ir silpna ir nedidelė, juk visi lietuvių privalėtų ją remti ir jai padėti. Tad nėra jokio pateisinimo, jeigu naujieji ateiviai paniekina anksčiau dirbusių sukurta organizaciją.

Pasikalbėjimas praėjo nuosirdžioje nuotaikoje. Be jau minėtų asmenų jame dalyvavo ir eilė laikraščių atstovų.

A. Saurusaitis.

Nukelta į 8 psl.

da vieni kitus suprasime ir su sigyvensime. Bet tai visa pasiekiama tik organizuotai, plačiai veikiant.

Tremtiniai mažlietuviai: da bar likimo priversti gyventi tarp vokiečių. M. Lietuvos kolonijantų vokiečių organizacijos Vokietijoje net vokiečių tautos remiamos vėl daro įvairių pastangų mažlietuvių įtraukti į savo įtaką ir nutautinti, siūlo įvairių paramą ir pagalbą, per spaudą ir įvairius kongresus varo savo propagandą. Gi mažlietuvių rezistencinė organizacija M. L. Taryba turi ne tik tas vokiečių pastangas atlaikyti, bet ir vesti savo kelių kovą, lankyti

kimo-pardavimo veiksmą, p. J. V. didžiuliu balsu šaukiasi į lietuviškąją visuomenę padaryti atitinkamas išvadas.

Jausdamasis esąs plinateis visuomenės narys, jaučiu pareigą pareikšti savo nuomonę, kaip to reikalauja p. J. V.

Prieš metus laiko p. J. Mališkos vardą pirmą kartą pamatėme spaudoje: Akademikis Sambūris paskyrė jam 100 dol. stipendiją. Atseit mūsų geraširdė visuomenė atkreipė dėmesį kažkokiam užsispyrusiam vyrukiui, kuris nuo 1940 metų Lietuvoj, Belgijoje, rodos ir Vokietijoje, o dabar Kanadoj veržiasi būtinai tapti dantų gydytoju. Pereitą pavasarį, kai to niekam nežinomo vyruko užsispyrimas atnešė jam diplomą, matėme laikraštyje jo nuotrauką ir gyvenimo aprašymą, iš kurio patyrėme, kaip sunkiai jis turėjo pasispausti, kad sudarytų materialines sąlygas studijoms. Mes tuo tikėjome ir džiaugėmės kartu su Dr. J. Mališka, kad jo sunkios dienos pasibaigė.

Po to įvykiai rieda greitai: nelemtas raportas vokiečių laikrašty, ironiškas J. Viliušio laiškas, Dr. J. Mališkos atsakymas p. J. V. ir kietas lietuviškumo išpažinimas. To, atrodė ir užteko. Bet p. J. Viliušis ištraukia dar vieną kozirį, pasigavęs reklamą.

Kas bandė Kanadoje išeiti iš „šapos“ verstis nepriklausomai, kiekvienas žino, kiek sunkumų ir neretai bankrotą tenka patirti. Įėjim į jauno

savo skyrius, šaukti suvažiavimus, leisti spaudą, laikraštį „Keleivį“, o tas viskas taip pat rekalauija paramos, išė. Kitos valstybės tokiomis atvejais skiria lėšų iš savo fondų. Mes gi tokių fondų neturėdami, turime nors patys, pati visuomenė sudaryti, bent svarbiausia išlaikyti Vokietijoje leidžiamą mažlietuvių laikraštį „Keleivį“, nes jis, kaip ir kiekvienas tremtyje laikraštis, o tuo labiau iš šalpos gyvenančių žmonių laikraštis be paramos iš šalies išlaikyti negali.

M. L. B. Dr-ja mano, kad mūsų tautos politikos atramos punktu, lyg ažuolų Maž. Lietuvoje turi būti kuo daugiau, todėl deda pastangų remti visokią mažlietuvių kultūrinę ir tautinę veiklą, ypač jų besimo kanti lietuviškose mokyklose jaunimą.

Tiems visiems tikslams, būtent pažinimui ir susigyvenimui, mažlietuvių politinei, tautinei ir kultūrinei veiklai, jų spaudai remti M. Liet. Bičiulių dr-ja iki šiol veikė rengdama paskaitas, telkdama lėšas, tam veiks ir toliau. Niekas iki šiol nepasikeitė, kad draugią nustotų pagrindo veikti. Tik, jei lietuviškoji visuomenė jau tiek suprastų to viso reikalo svarbą ir jo tekinimą paremtų pati Pasaulio Lietuvių Bendruomenė arba Nepr. Lietuvoj tam reikalui pati valstybė įkurtų kokią institutą ar pan. ir fondą, gal U. L. B. dr-jai nebebūtų pagrindinė veikti ir pagaliau, niekas nebebus reikalinga, kai abi tautos dalys širdimi suaugusime į vieną kūną, pasiiluosime nuo visokių šaušų, o jūra taps mums tuo, kuo yra visoms sveikoms tautomis.

Dar keli žodžiai dėl M. Lietuvos Bičiulių dr-jos narių. Daugelis mano, kad jos nariais tegali būti tik mažlietuviai. Tai klaida. Kaip jau matyti iš jos tikslų, jos nariais gali būti ir dr-jos skyrius steigti ir vieni didžlietuviai; jos nariais yra visi lietuviai, tiek didžlietuviai, tiek mažlietuviai patriotai, kuriems rūpi minėtas susipratimas ir kova su vokiečių pastangomis nutautinti mažlietuvius.

L. Tamašauskas.
1953. XI. 1.

Kaip Kanadoje kurėsi lietuviai

44. „AŠ ESU ŽEMAITIS...“

Gavęs iš Amerikos pajieškojimą vieno seno lietuviu, il gal galvojau, kaip greičiau su rasti — per „N. L.“ yra gerai, bet gyvenant Montrealy, tarytum būtų gėda nesurasti lietuviu tarp lietuvių ir kitu būdu.

Tuo reikalu suku pas seną 70 metų lietuvių Liudviką Tyleneį: 6792 Boyes St.

Priejęs prie namo, randu be vasarojančių verandoje Liudviką Tyleneį, tai patį, kuris kadaise man neleido įtikniamas, jog jis lietuvis, bet jis visu išdidumu atžėrė:

— Aš esu žemaitis...

Žinoma, kaip augštaitis, leidau tą titulą garbingai nešioti, nes jie lietuvių tautos istorijoje daugiausia kančių pernešę ir daugiausiai ryžto ir užsispyrimo turėję.

— Kaip senas gyventojas, turbūt žinai seną lietuvių Petrą Kuodį? — pradedu...

— Žinot, tai žinojau, bet rodos jau jis iškeliavo ant kalno, — atsisukęs rodo Montrealelio kapus... — Rodos, jau 3 metai... — Ir nurodo adresą giminių — dukros... — Numerio tai neatsimenu, bet prieš jį ir tą g-vės sankryžą, rasi: kairė pusė namų, su gražiai išdailintais langais...

Man buvo aišku ir jam dėkojau už tai. Ir vėliau radau. — Tai kiek bus metų žemaitiui, kai gyvenai Montrealy? — užklausu jojo.

— Šiais metais rugsėjo 19

d. suėjo man 70 metų amžiaus sukaktis, o iš Lietuvos — nuo 1906 m.

Kai aš prašau, kad jojo paaiškinimai būtų sutrumpinami, jis užkelia savo 70 metų dešiniąją ranką ant mano pečių ir sako:

— Palauk, sūnau. Aš pradėsiu nuo pradžios... nesukubėk...

Ir kurgi nesutiksi... Gi Tyleneis pradeda:

— 22 metų išvykau iš Žemaitijos, per žydų agentus. Vežė pirmiausia per Angliją—Londoną... Londone sugrūdū mon 5 į mažą kambariuką, atseit patikrinti sveikatą, kol išvežė į Ameriką. Vien už gūolį ant grindų mokėjom 3 šilingus... ir čia maitino mus... duona ir vandeniu...

O, Viešpatie!... Anpyko mus parazitai... Ir viskas... Rašiau ir Lietuvą. Šiek tiek prisijuntė...

Nors ir užaugau Lietuvoje vargingai, bet niekur tiek vargo nemačiau, kaip papuolęs pas agentus Anglijoje. O agentai, suplakę vandens su muilu, „gydo“ akis, kol išvežė į „Ameriką“...

Kadangi mano buvo 80 rublių pas agentą, pareikalavau grąžinti. „Aš grįšiu į Žemaitiją, gana kankinti mane“, bet kur tau grąžins...

Prisijungia dar vienas ukrainietis, kuris irgi vežamas į „Ameriką“ tų pačių agentų. Jis užsipirkęs pirmos klasės laivakortę... Mat, važiuoja pardavęs ūkį.

Žiūrėm, 3-čią dieną ir jis

Net tie, kurie niekad nėjo į bažnyčią, „išmoko“ poteriauti ir lankė bažnyčias... Kiti lietuviai nubėgo prie kitų tikybų, tačiau turėjo pildyti jų įstatus.

Kaip visur pasauly, taip ir prie šelpimų nebuvo pakanka mai teisybės. Prasidėjo skundai, — vėliau valdžia pati ima si šelpti.

— Ir kiek gaudavot to „re-

lifo“?

— Šiek tiek maisto, kad šiaip taip pragyventi galėdavom ir už butą apsimokėti... — Sunkūs buvo laikai, — atsikviepia senyvas žemaitis Tyleneis, — tačiau žmogus gali viską pernešti, o ypač žemaitis, — nusišypsojo pilnas optimizmo, gražių 3 augštų namų dabartinis savininkas, išugdęs dukrą Adelę ir apvedinęs su Antanu Linartu, ir tris sūnus, kaip ažuolus: Joną, Vincą jau vedusius ir Liūdą, tvarkančią puikų biznį Julien St.

— Juk jūs statėte istorinę pirmąją lietuvių bažnyčią Kanadoje, šv. Kazimiero?

— Palauk, leisk nuo pradžios, — vėl sulauko mėgstas nuoseklumą žemaitis.

— 1907 m. lietuviai, susitarę su lenkais, išnuomavo šv. Vincento bažnyčios rūšį Fullum ir St. Catherine kampe. Ten meldėmės su lenkais ir turėjom kun. Šlamą.

Tačiau lietuviai su lenkais amžinai pešasi, ir čia susimušė...

Kun. Šlamas išstumia lietuvių... Senieji lietuviai religingi — jie turi turėti sau vietą.

Prieš Velykas nueinu velykinės išpažinties kortelės: jei prancūzai nori paimti?

mokėk 5 dolerius, parapijos knygutę gausi... Ir ispejo: jeigu neisi išpažinties, šeiminiškės nelaikys, nes tada mes nebuvom tokie „smart“, kaip jūs dabar, gyventurėjom pas svetimus...

Kun. Šlamas pasitraukė nežinia kur... Išsinuomojam vėl rūšį bažnyčią Fullum St. ir gavom kun. Stanislovą Skučą, iš Šiaulių.

Bet su tuo kunigu vėl bėdos, vėl visokie gandai ir viešam susirinkime mes, parapijonai, nutarėm atstatyti iš savos parapijos po 2 metų.

Atvažiuoja misionierius kun. Kudirka, bet jis, kaip misionierius, išvyksta su misionierium... Vėl liekam be kunigo... „Kai jiešakai — tai randa“, anot patarlės, atsikviečiam kun. Vyšniauską ir išsinuomojam bažnyčios rūšį Dorchester St. O vėliau Ontario—Papineau kampe... Ir iš čia, kai nusibodo nuomot tuos rūsius, pradėjom organizuoti savo parapiją — bažnyčią, dabartinę šv. Kazimiero.

Iš karto dėjom auką po 25 dolerius, kai dar trūko, padau ginom iki 35 dolerių.

Už sklypą sumokėjom 15. 500 dolerių.

Kun. Vyšniauskas buvo darbštus, energingas, neturėjo nei automobilio, nei arklio — jis pėsčias apeidavo parapijonius ir pastatė šv. Kazimiero bažnyčią 1915 m. Mes, senieji, dėjom tai bažnyčiai kruviną paskutinį centą ir savo jėgas josios statybai, kad ji amžiams būtų ir liktų lietuviams ir lietuviška...

— Ir ką Jūs manot dabar,

jei prancūzai nori paimti?

Mačiau to 70 m. žemaitio Tyleneio akyse skausmą, mačiau tą norą, kad ji liktų amžiams lietuviams.

— Mūsų jėgos pasibaigė... — pakėlęs ranką greitai nuleido senatvės prislėgtas. — Mes čia radom „dumpe“, išlyginom duobes... Ji yra mūsų. Senoji konstitucija yra klebonijoje, jos įstatymai yra mūsų statytojų surašyti... tačiau tik jie nebepaisomi, nebe saistomi.

Kai ji sugrius ir mes sugriusim, jaunoji lietuviška karta, turinti jėgas, turi kovoti su žemaitišku užsispyrimu, kad amžiais ji liktų lietuvių, o toje vietoje turi išaugti nauja lietuviška bažnyčia... Jei jos neleistų, toje vietoje turi išlygti lietuviški namai...

— Ar nerūpėjo spauda? — užklausuiau vis nebaigiantį, pilną atsiminimų žemaitį.

— Taip, klubo konstitucijoje buvo apšviesta, bet tuo laiku mums rūpėjo pirmiausia bažnyčia, darbas, gyvenimas.

— Ką jūs palinkėtumėt lietuviams ir seniai ir naujai atvykusiems?

— Vienybės, vienybės ir dar kartą vienybės!.. Jeigu mes, nemokyti, susiradom ją tada, Jūs turit rast ją dabar, o jai vietos yra ištėnkamai.

Maloniai pasivašnę, pasikalbėję, su p. Liudviku Tyleneiu ir jo žmona Karolina Dauskaite (abu iš Kuršėnų—Žemaitijos), leidau namų link vis galvodamas: jėv argo tik rai daug ir labai, jie padarė lietuviškumui daug, o ką gi mes padarysim papildę jų kartas ir eiles?!

Juozas Nevežis.

Lėkštės atskrenda iš kitur

4. „Jūsų buvo tiesa, mes esame stebimi...“

Washington maj. Keyhoe sutikęs žymų valdininką, kurį jis pavadina Henry Brennardu. Kai Keyhoe jam priminę apie jo matytus saugu mo pranešimus, Brennard pasakė: „Aš žinojau, kad daro si karšta. Bet ką jie nutarė daryti su Tremontono paveikslais?“

„Tremontono? Aš nieko apie tai negirdėjau“, atsakė Keyhoe.

„Bijau, kad prasitariau. Bet jei pažadi nepanaudoti be karo aviacijos leidimo, aš pasakyčiau. Well, tie paveikslai buvo padaryti garantuotų laivyno karininkų pereiną liepos mėn. Tai yra judomieji paveikslai ir jie parodo kelias lėkštės manevruojant arti Tremontono, Utan valstybėje. ATIC laboratorijos Daytono ir Laivyno Foto-žvalgyba slapta juos analizavo išsitus mėnesius“.

Kitą rytą Keyhoe skubiai nuvyko pas Mr. Chop, kuris jam suteikė kai kurių smulkesnių. Filmas buvo pagamintas 40 pėdų ilgio ir pasiūstas Project Bluebook. Jie išbandė visus metodus tą filmą dubliuoti, mat negalėjo nieko padaryti. Jūs turėjote tiesą“.

Keyhoe ištare: „Tai yra tai. Pagaliau jūs turite įrodymą, kad lėkštės yra tarpplanetinės“.

„Karo aviacija to neprileidžia. Mes laukiame laivyno raportu, tai bus sausio 15 d. Bet mes esame visai tikri, kad jie patvirtins ATIC laboratorijos analizę. Tikrumoje, neformaliai jie tai jau padarė. Mes tik norime gauti raštišką“.

„Kas bus tuomet?“

„Tai nuspręsta. Kai kurie žvalgybos karininkai nori tą filmą parodyti nedidelei spaudos grupei. Bet esama daug opozicijos. Tačiau jei spaudai bus rodoma, mes sykiu išleiskime viešą pareiškimą, kad tatau nėra paprastas atsakymas. Tie dalykai nėra lėktuvai, nei balionai, nei kiti kurie žinomi objektai“.

Paklausiau, ar karo aviacija turi daugiau skraidančių lėkščių judomųjų paveikslų? „Kitas vienintelis paveikslas yra 1950 m. padarytas Montanoje“, atsakė Chop.

„Kaip dabar stovi Utah reikalas (Tremontono jud. nuotraukos)?“

„Jie tebesiginčija dėl pareiškimo formos“. Čia Al Chop nusišypsojo. „Viena grupė nori pareikšti, kad tie objektai gali būti balionai arba šviesų atsimušimai nuo žuvėdrų...“

Kitą dieną vėl nuvykus į

Pentagoną Mr. Chop rimtu veidu pareiškė: „Jau nuspręsta. Visas reikalas yra užmuštas. Kaikurie žvalgybos vyrai yra labai nepatenkinti. Jie ne mano, kad publikai duodama teisinga nuomonė“. Aš nesi stebiu, aš niekuomet rimtai ne tikėjau, kad jie (karo valdžia) tai leis viešumon“.

„Bet tai bus paskelbta“, Kaynoe atsakė. „Aš jau išaiškinau“.

Apsilankęs pas Brennardą majoras gavo tokį atsakymą. „Su šiais ir visais kitais atsitikimais“, pareiškė Brennard, — jūs tikrai turite įrodymus, kad lėkštės yra tarpplanetinės“. Visa, išskiriant karo aviacijos sutikimą. Aš nujaučiau, kad prie tos išvados yra dar slaptas pranešimas“.

Brennard patylėjęs pridūrė: „Aš girdėjau vieną dalyką, bet tai nėra absoliutus įrodymas. Prieš mėnesį ar kiek, žinau, vienas pareigūnas buvo įgaliotas slapta tirti lėkštės. Jis manydavo, kad tai yra tik juokai. Bet ištyręs jis man pareiškė, esąs įsitikinęs, kad jos yra tarpplanetinės“.

Vėliau sutikęs Al Chop pasakojau jam, ką patyriau. „Ar tai nėra įrodymas, kad esama slapto pranešimo?“ Al ilgai tylėjo, pagaliau tarė: Aš negaliu pažeisti saugumo. Bet aš galiu jums štai ką pasakyti. Pereiną rudenį buvo paruošta smulkia visų įrodymų analizė. Aš tatau galiu sakyti, kadangi tai nebuvo dar klasifikuota. Atmetus visus kitus išaiškinimus ten buvo prieita prie aiškios išvados. Aš jums negaliu pasakyti, kokia ta išvada buvo, bent dabar, nes tai greičiausia buvo labai slapta“.

Ar galite pasakyti pats savo išvadą? — paklausiau Keyhoe.

„Gal tatau bus ir geriau“.

Jis išmėgė iš bylos sulaukęs laiško nuorašą. „Tai yra laiškas, kurį aš rengiausi jums pasiųsti. Tai yra mūsų oficialus atsakymas į jūsų knygos leidėjo laišką. Tie ATIC surinktieji duomenys, matyt, juos išgąsdino. Jie norėjo gauti oficialų patvirtinimą, ir jie jį gavo, taip pat, kad karo aviacija skaito majorą Keyhoe atsaikingu ir tikslu reporteriu. Bet štai, skaityk pats“.

Laiškė buvo parašyta: „Karo aviacija ir jos tyrimo įstai-ga Projekt Bluebox supranta majoro Keyhoe išvadas, kad skraidančios lėkštės yra iš kitos planetos. Karo aviacija niekuomet neneigė, kad tokia galimybė yra. Kai kurie iš personalo tiki, kad yra galimi kaž kokie natūralūs fenomenai, kurių mes visiškai nežino-mė, bet jei tie, kaip atrodo, ir kontroliuojami (lėkščių) ma-

Iš visur ir apie viską

■ Vatikano laikraštis praneša, kad Tito kalinamo kardino lo Stepinač sveikata yra kritiškame stovyje. Paryžiuje gautos žinios sekančios, kad kardino lo glandų veikimas esąs sukrikęs dėl stokos judėjimo ir dėl blogo maisto. Neseniai buvo oficialus Jugoslavijos vyriausybės pranešimas, kad kardinalas tikrai serga ir reikalingas ligoninės gydymo, bet jis neva nesutikęs į ligoninę vykti. Paties kardino lo žodžio tuo reikalu nėra, nes atrodė, kad užsienio korespondentai prie jo nebeprileidžia mi.

■ JAV išdas 1952 metais išrinko mokesčių iš alaus gerėjų — 722.150.000 dol., kortų lošėjų — 7.353.000, rūkytojų (cigarečių) — 1.474.072.000 dol., meškeriojų — 2.857.000 dol., svaigalų naudotojų — 1.621.543.000, sportinių priemonių — 13.644.000 dol., moterų (kosmetika) — 112.892.000 dol.

■ Anglijoje kunigija ir įvairūs ordinaai bei kongregacijos suruošė vienos savaitės parodą ugdyti pašaukimams ir dvasišką luomą. Parodą aplankė apie 200.000 žmonių, kurių tarpe buvo daug nekatalikų. 372 asmenys pareiškė norą stoti į kunigų seminarijas bei vienuolynus.

■ Lafayette, Louisiana, vyskupas, įspėjo savo diecezijos mergaites ir moteris, kad jos nedalyvautų grožio konkursuose.

■ Northern Pacific geležinkelio valgomuosiuose ant staliukų pradėta laikyti kortelės su maldomis prieš valgi. Paruošti specialūs tekstai katalikams, protestantams ir žydams.

■ Popiežius Pijus XII dalyvavo iškilmingame pašventinime naujų Šiaurės Amerikos Kolegijos rūmų Romoje. Iškilnėse dalyvavo trys iš keturių Amerikos kardinolų, apie 30 vyskupų ir daugelis buvusių

nevrų, apie kuriuos praneša daugelis kompetentingų stebėtojų, yra tikrai tokie, tuomet belieka vienintelis išaiškinimas, kad jie yra tarpplanetiniai“.

Tai buvo karo aviacijos (Air Force) pripažinimas, kad „lėkštės“ atskrenda iš pasaulio erdvių!

Perskaitęs, rašo Keyhoe, giliai įtraukiau kvapą. „Tai pagaliau, Al. To aš laukiau ketverius metus. Manau, kad ne bėra reikalo klausiti, ką tams-ta pats manai dabar“.

„Aš ilgą laiką buvau įsitikinęs, kad lėkštės yra tarpplanetinės“, atsakė Mr. Chop. „Jokio kitokio įmanomo atsakymo nėra. Mes esame stebimi būtybių iš pasaulio erdvių. Tamsta turėjai tiesą iš pat pradžių...“

J. Pr.

sių tos kolegijos kunigų studentų. Pastatas kainavo pusketvirtą milijono dolerių ir yra 10 minučių kelio pėsčiam nuo Šv. Petro bazilikos Vatikane.

■ Bus rodoma 50 naujų trumpų katekistinių filmų. Jie pavaizduos 10 Dievo įsakymų, sakramentus, tikėjimo išpažinimą, sakramentalijas. Tokie filmai bus skiriami paveikslų pagalba papildyti žodinių katekizmo aiškinimą.

■ Clevelande iš stoties WDO K pradėta leisti nauja lietuviška radijo programa.

■ Kanados liet. Kunigų Vieniybės valdyba sekanti: pirm. kun. V. Skilandžiūnas, sekr. kun. P. Gaidamavičius; ižd. kun. J. Gutauskas.

■ Iš Anglijos 50.000.000 gyventojų, tiktaai penki milijonai eina į bažnyčią, pareiškė Anglijos „radijo“ kunigas, pranciškonas Angelius Andrew.

■ Grybuose yra šitokių maisto medžiagų: 2 — 4 procentai krakmolo, 2—6 procentai proteinų-baltymų ir iki 2 procentų geležies bei mineralų. Yra ir vitaminų.

■ Išrasti nauji lankstūs dažai. Jie ypač naudingi atgaivinti nušiučiusius, apdaužytus odinius bei audeklineis lagaminus ir portfelius. Tie dažai per 3 valandas išdžiūsta, netruksta ir nelūžta. (Popular Mechanics).

■ Vienuolė seuo Delphina, kurią Detroito gydytojai prieš 77 metus pripažino mirusia, jau yra sulaukus 94 metus amžiaus ir šiemet švenčia 70 metų vienuoliniame gyvenime Dubline, Airijoje. Gydytojai buvo pripažinę, kad ji mirus tifu. Ji buvo jau uždaryta grabe ir buvo laidojama, kai pasivėlinusi ir laidotuves sesuo atvyko ir prašė, kad grabas būtų atidarytas. Tada buvo pastebėta, kad ji dar gyva. Kai pasveiko, pasiryžo stoti vienuolynan.

■ Vokietijoje Niebuell mieste, buvo suruošta iškilnė ir pa skirta aukšnei saga kaip dovana daktarui Boetui Hanse-nui už saugiausią važinėjamą automobilį per 50 metų, be jokios nelaimės. Bevažiudamas automobiliumi į tą iškilnė, daktaras sudaužė policijos automobilį ir dovanos negavo.

■ Washingtono valstijos kalėjimas surengė bankietą kaliniams už tai, kad per istitus metus ne vienas nemėgino pabėgti. Už kelių dienų po bankieto sargai surado baigiamą iškast pabėgimui urvą po kalėjimo siena...

■ Turkija, kurioje yra 60.000 katalikų, išleido šešis pašto ženklus, kuriais pagerbta Marijos ir dangų paėmimas. Norvegija išleido pašto ženklą paminėti 800 metų nuo įsteigimo katalikiškos hierarkijos toj šalyje.

MŪSŲ SPORTAS

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ SPORTAS.

bokso meisteris.

A. L. S. nepralošęs nė vieno šiose žiemose sezono rungtynių, augstu rezultatu pralaimi „Vyčiai“ 62:42.

Spalio 1 d. „Vyčiai“ antrose pusfinalinėse rungtynėse susitiko su Australijos krepšinio meisteriu A. L. S., kurių tarpe už P. Australiją žaidė penki žaidėjai, padėdami lietuviui A. Ignatavičiaus. Laimėję P. Australijai meisterio vardą, australai šiose rungtynėse negavo žaisti, ne dėl to, kad latvis buvo treneris, bet jie buvo silpnesni.

22. 10. 53. Finalinėse rungtynėse dėl Pietų Australijos meisterio vardo Adelaidės „Vyčiai“ pralošė latviams 39 : 56 rezultatu.

26. 10. 53. Viktorijos pus-sunkaus svorio

Pranas Mikulevičius (Mikus) Sydnejų kovoją dėl Australijos čempiono vardo ir taškais pralaimėjo — prieš George Barnes.

26. 10. 53. ir vėl „Vyčiai“ va saros turnyre, kur dalyvauja 12 geriausių komandų, futbolio rungtynes laimi 1:0 rezultatu. Edas.

Sydney universiteto šachmatų turnyre stud. V. Patosių šiuo metu yra antroje vietoje. Pereitais metais V. Patosių buvo Sydney universiteto šachmatų meisteris. Be mokslo ir sporto V. Patosių yra ir aktyvus visuomenininkas ir šiuo metu yra Sambūrio „Šviesa“ Regionalinės Valdybos narys.

NAUJOS ŽINIOS APIE PA SLAPTINGĄJĄ ATLANTĮ.

Atlantis — paslaptingas mokslininkų neišaiškinamas atsitikimas. Senais laikais tarp senojo ir naujojo pasaulio turėjo nugrimsti jūros dugnan viena karalystė. Vieni moks lininkai tikėjo, jog Atlanto karalystėje prasidėjusi žmonija ir pirmoji augsta kultūra, kiti — sakė, kad tai tik pasakos. 5000 knygų rašo apie paslaptinį Atlantį, apie kurį užsiminė graikų filosofas Platonas, 400 metų prieš Kristaus gimimą. Pagal Platoną, prieš 8.000 metų gyvenęs karalius vienoje žemėje su daugeliu salų. Didelės gamtos katastrofos ištiko Atlanto karalystę ir jo gyventojus, stūmė juos Viduržemio jūros žemių kryptim.

Vieni mokslininkai manė, kad kalbama apie senovės gar su prekybos miestą Tartessos, kiti — portugalų Azorų salas, dar kiti — Kretos salą, dar kiti — Sacharą ir t. t. Ir laikas mokslininkams nesutapo: vienu nuomonės nuo kitų skyrėsi tūkstančiais metų. Visi sutiko, kad Platono „8000 metų“ nėra tikslūs. Jis rašė, jog Atlanto gyventojai gamino geležį ir bronzą, gi prieš 8000- nei geležies, nei bronzos dar nebuvo.

Neseniai grįžo iš Šiaurės jūros narų ekspedicijos vokiečių kunigas Jorgen Span. Jisai rado jūros dugne iškapotų vazų, indų, grindinio liekanų, akmenin-gojų vietoje, 9 km į šiaurės rytus. Ten turįs būti paskendęs miestas plačiais gatvių grindiniais, didžiuliais pastatais. Ar tas miestas yra Atlantis?

Kunigo rastų miesto mūrų ilgis 927 m. Platonas rašo — „mūrai apie Atlanto pilį 925 m. ilgio“. Ir šventyklos rasti pamatai puikiausiai sutampa su Platono aprašytais. Narai su Platono aprašytais. Narai

dar tik trečdali ištyrę paskendusių mūrų. Span mano, Atlantis paskendęs 1200 metais prieš Kristų, o Platonui išėję „8000 metų“ todėl, kad jis rėmėsi egiptiečių laiko mastu, kurie skaičiavo ne metus, bet mėnesius. 8000 mėnesių atitin ka 1200 metų. Panašiai su-prastina ir Šv. Rašto paduoti Matuzelio amžiaus 990 metų. Tai buvę 990 mėnesių, kas iš-eina maždaug 80 metų. Atlantis esąs paskendęs pereinant iš bronzos į geležies laikus. Ir kunigo Span narai sakosi radę tirpdomosios kros nies likučius.

Dr. A. F. Lehman Jr. įrodi-nėja, jog pasakojimai būk moterų esančios silpnės lytis, yra išlaužti iš piršto. Moterys fiziškai yra stipresnės už vyrus, jos ilgiau gyvena, ilgiau atlaiko širdies negalavimus ir sugeba tinkamai vairuoti au-tomobilus. Todėl antroji dalis dabartinio šimtmečio gali būti „moterų amžiumi“.

Pasaulio Lietuvių Inžinie-rių ir Architektų Sąjungos (PLIAS) Argentinos skyrius perrinko valdybą penktai me-tinei kadencijai. Perrinkti dip-lomuoti inžinieriai: pirm. Jo-nas Ramanauskas, vicepirm. Pranas Krapovickas, sekr. ir ižd. Anatolius Dičius.

Spalio 14 d. Innsbruko li-goninėje po vėžio operacijos mirė Lietuvos pilietis ats. pulk. Vytautas Staškevičius, gimęs 1874 m. spalio 15 d. Ry-tukuose, Kėdainių apskrityje. Innsbrucke jis spalio 17 d. ir palaidotas Westfriedhofo kapinėse.

Popiežius Pijus XII, kalbė-damas septintame tarptauti-niame vyno gamintojų kon-grese, pareiškė, kad vynos sa-vaimė yra labai maistingas ir sveikatai reikalingas, bet kad naudojime turi būti saikas.

Juodoji ranka

RICHARD SORGE.

6.

Ozaki dirbo ne vienas. Jam padėjo visas pulkas japonų šnipų. Šie agentai, su kuriais jis palaikydavo nuolatinis ryšius, kartkartėmis dirbdavo Pietų Mandžijijos geležinkelio, naujoje japonų Mandžiuko imperijoje, kuri buvo pačioje Sibiro pašonėje, kaip neišvengiamai svarbi pozicija japonų puolimo atveju. 30 komunistų šnipų, dirbančių japonų špionazo biure Mandžiuke, pagalba Ozaki buvo itin gerai painformuotas apie visus kariuomenės judėjimus, įtvirtinimus ir mobilizacijos planus.

Iš Kalifornijos atvykęs menininkas Miyagi irgi nesnaudė. Jis susipažino su įvairiais japonų karininkų sluogsniais, o generolo Ugaki asmens sekretorius pasidarė jo geras draugas. Generolas Ugaki tuo metu buvo ministeris pirmininkas ir užsienių reikalų ministeris. Vaidindamas ultra konservatyvų nacionalistą, Miyagi sužinodavo visas svarbiausias Ugaki kabineto paslaptis ir nutarimus. Jam taip dažnai tekdavo nugirdyti japonų karininkus, jog jis nusiskundavo, kad paskirta užduotis pamažu stumia jį į alkoholizmą.

Žinios, kurios praslysdavo Sorges, Ozakio ar Maiyagio nepastebėtos ir jų nesužinotos, paprastai būdavo Branco de Voukelitcho papildomos. Sorge sužvejodavo žinias iš vokiškų šaltinių, Ozaki, Miyagi ir jų agentai iš japonų, o Voukelitchas iš amerikiečių, britų, prancūzų ir olandų. Kaip prancūzų pilietis ir užsienio korespondentas, jis mielai būdavo priimamas Alijantų sferose. Generolas majoras Piggott britų ambasadoje, pasižymėjęs britų laikraščių korespondentas James M. Cox ir amerikiečių ambasados patarėjas Eugenijus H. Dorman buvo jo artimi draugai.

Taip išplėtęs savo ryšius, Sorge negalėjo likti be pasisekimo. Jis sėdėjo ant viršūnės puikiai suformuotos ir suorganizuotos šnipų piramidės, kruopščiai atrinkdamas visą gautąją medžiagą ir pranešdamas Maskvai vien tik svarbias

ir vertingas žinias. Pradžioj susitikdavo su savo agentais baruose ir restoranuose, pavyzdžiui, Rheingolde, Fledermause ir Lohmeyere. Jų bendri pietūs nesukeldavo jokių komentarų, kadangi trys iš jų tarpo būdavo užsienio korespondentai besidalinę bendrais interesais. Tačiau po 1940 metų japonų policijos veikla suintensyvėjo ir jie susitikdavo tik privačiai. Naktimis jie susiburdavo Sorgės namuose. Jie keisdavo taksą po kelis kartus ir likusį kelio galą nueidavo pėsti.

Tarpusavyje Sorgės padėjėjai ir toliau susitikdavo įvairiose valgyklose. Jie nešiodavosi filmus, pinigus ar pranešimus pusiau tuščiose cigarečių dėžėse. Vienas kuris iš jų pasiprašydavo prisidėgti cigaretės. Informacijų nešėjai paduodavo jam visą dėžutę. Ozakiui ir Miyagiui dar lengviau būdavo pasimatyti. Ponia Ozaki, kuri nieko nežinojo apie savo vyro slaptąją veiklą, panorėjo savo dukrelei piešimo mokytojo, kuris jai sutiktų duoti pamokas jų namuose. Ji pasiklausė vyro, ar jis nežino kokio gero mokytojo. Ozaki kiek pamastęs atsakė, kad atsitiktinai jis pažinojo labai gerą menininką Miyagi. Taip Miyagi kiekvieną sekmadienį pradėjo lankyti Ozakio namus, mokyti dukterį piešimo ir perduoti tėvui slaptas informacijas.

Špionazas betgi tampa beveikiu, jei surinktos žinios nėra skubiai, reguliariai ir prieš nesutrukdomai tiesiog siunčiamos toms tautoms, kurioms jos yra būtinos. Sorge turėjo tris susisiekimo būdus su Maskva: radijo siųstuvą, įvairius kurjerius ir tiesioginį ryšį su sovietų ambasada.

Maksas Klausenas, kadaise buvęs Hamburgo uosto dokų stiprioliu, dirbo kaip radijo operatorius. Be Sorges jis buvo vienintelis vokiečių šiose šnipų tinkle. Klausenas, vargingo krautuvinininko ir dviračių taisytojo sūnus, buvo laivyno mechanikas ir nieko nebojans komunistų partijos verbuotojas Hamburgo dokuose. 1929 m. partija jį buvo pasiuntusi į Maskvą, kur jis išmoko operuoti radijo siųstuvus ir priimtuvus. Po to jis atliko jam paskirtus uždavinius Kinijoje, iš kur perkeltas Japonijon dirbo kaip Sirgės padėjėjas. Kaip ir jo viršininkas, jis tiesioginiai dirbo Raudonosios

Armijos ketvirtajam biurui. Klausenas buvo Raudonosios Armijos majoras.

Atvykęs į Japoniją, Sorge surado Klausenui gerą priedangą. Jis įsteigė M. Klauseno & Co. firmą, kuri gamino spaustuvių reikmenis. Šis pelningas amatas ne tik sudarė pateisinamas sąlygas Klausenui gyventi Tokijo mieste, bet taip pat tarnavo kaip kanalas, per kurį Sovietų pinigai plaukė šnipų tinklan.

Japonijos policijos pranešimai su nuostaba teigia apie technikus Klauseno sugebėjimus pagaminti radijo siųstuvą, lengvai galintį siųsti žinias iš Tokijo į Vladivostoką: tasai siųstuvas buvo tokio dydžio, kad jis galėjo būti sutalpintas kelionės lagamine. „Jis neatsigabeno su savim jokių dalių, — teigiama tame pranešime. — Išskyrus siųstuvo raktą, jis viską supirkė Mazda Lempų krautuvėje ar kitose radijo dalių krautuvėse“.

Klausenas pasirinko savo darbui tirštai apgyvendintas miesto centro dalis, o tai apsunkindavo kontrašpionazo veiklą surasti žinių išsiuntimo vietą. Jo žinių perdavimai niekuomet nebuvo perimti. Kad būtų dar saugiau, jis naudodavo medinius namus, nes plienas trukdydavo žinių persiuntimą. Per 1939 metus jis transliavo 60 kartų, perduodamas 23.319 žodžių, 1940 m. — 60 kartų ir 29.179 žodžių ir 1941 — 21 kartą ir 13.103 žodžius. Agentai naudodavo gana gudrų šifrą, norėdami pranešti Sibirui, kada jie siųs žinias sekanti kartą. Jie panaudojo žinomą vokiečių priežodį — Morgenstunde hat Gold im Munde. Šis priežodis vertikalai surašytas į tris stulpelius, panaudojant pirmąsias 21 raides išdėstytas septyniuose eilutėse, prie kurių prikeriamos savaitės dienos:

Pirmadienis		MTT
Antradienis		OUG
Trečiadienis		RNO
Ketvirtadienis		GDL
Penktadienis		EED
Šeštadienis		NHI
Sekmadienis		SAM

(Daugiau bus).

A. Tveraitis.

LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA

Būnant ne kritiku, kažkaip neįtaigiai rašyti pastabas. Bet ir eiliniams žmogui kartais knie ti šį tą viešai pasakyti ir apie didesnių žmonių darbus. Čia turiu galvoję mūsų rimto litu aristo Prof. Dr. Petro Joniko veikalą apie mūsų gimtosios kalbos raidą.

Pats veikalas skirstytinas į 16-ką pagrindinių skyrių, su įvairiais poskyriais.

I Indoeuropiečių prokalbė, II Indoeuropiečių prokalbės skilimas,

III Kalbų kalbos, IV Senosios lietuvių gyvenamosios veitos,

V Lietuvių tauta, jos vardas ir kalba,

VI Lietuvių kalbos lyčių se-numas,

VII Lietuvių kalba priešpa-minklinių laikotaprių,

VIII Paminklinis laikmetis, IX Mūsų asmenvardžiai ir vietovardžiai,

X Lietuvių kalba viešajame gyvenime,

XI Svetimosios įtakos,

XII Lietuviškieji bei baltišk-iejie skoliniai kitose kalbose,

XIII Bendrinė kalba,

XIV Rašyba,

XV Lietuvių kalbos tyrinė-jimai,

XVI Mūsų didieji kalbinin-kai.

Veikalo priedu laikytina: 1) Įvadas, 2) Literatūra, 3) Daly kinės ir vardinės rodyklės ir 4) Trumpa anglų kalba san-trauka 243—255 psl.

Taip atrodo pagrindinis vei-kalo turinys skyriuje „Litera-tūra“ — 221-230 psl. įrašė ne tik tuos šaltinius, kuriais au-torius, rašydamas šią knygą, naudojos, bet ir kitus, kur skaitytojas galės plačiau apsi-tirti įvairiais lietuvių kalbos klausimais“ — 221 psl., kaip kad pats autorius pasisako.

Kiek teko pastebėti, daug kurie recenzentai savo straips-niuose, jei neturi piktos valios, pirma išgiria, išgiria, o paskui papešioja. Šiuo tarpu aš trum-pai suminėjęs veikalo turinį, pirma pasistengsiu „papešio-ti“, o paskui ir teigiamąsias pu-ses paminėti.

Veikalo „mirtinų nuode-mių“ kaip ir nėra, o iš „piršto laužti“ neetiška, bet visgi rei-kia ir „papešioti“, kad Ger-

biamasai Autorius ateityje dau-giau „pasitemptų“!

Kaip kiekvienas naujagimis neišvengia pirmagimės nuo-dėmės“, taip ir Prof. Dr. P. Jo-niko „Lietuvių kalbos istori-ja“ neišvengė spaudos klaidų! Tiesa, yra įdėtas „Svarbesnių spaudos klaidų atitaisymas“, bet mažokas, nes tolygios ver-tės spaudos klaidų neatitaisy-ta.

Būtų labai gera buvę, jei autorius būtų įdėjęs brėžinį, vaizduojantį kalbų skilimą, o kartu būtų susidaręs vaizdes-nis atskirų kalbų giminingu-mo savotiškas laipsnis, o ypač tiems skaitytojams, kurie pir-mą kartą susitinka su mūsų gimtosios kalbos vystymosi raida.

Labai gaila, kad prie šios knygos nėra baltų kalbų ploto žemėlapis, kuriame galėtų bū-ti kitokiais ženklais pažymė-tos senosios ir dabartinės li-tuvių gyvenamosios vietos, kas labiau paryškintų, kaip mū-sų gimtosios kalbos rytiniai plotai, amžių eigoje, vis mažė-jo ir mažėjo, užleisdami vietą kitoms slavų kalboms. Šiame žemėlapyje taip pat pažymėti-nos ir pagrindinės lietuvių kal-bos tarmės, kurias autorius mi-ni šiame savo kalbai vertinga-me veikale. Šie pageidautinie-ji priedai pakeltų knygos kai-ną, bet visgi ateityje neatsai-kytina nuo jų panaudojimo.

Autorius „Literatūros“ sky-riuje sąmoningai nepamiršo veikalų, nesisiejančių tiesi-giai su kalbos istorija, bet tik pasitenkino, nurodydamas bib-liografijas, kuriomis naudoda-masis skaitytojas pats daugiau gali susivaikyti rūpimosios li-teratūros.

Tai matote, malonūs skaity-tojai, „kokios didelės nuode-mės“ šiame mūsų kalbos isto-rijos veikale. Bet reikia ma-nyti, kad ši pirmosios laidos tūkstantinė labai greitai „iš-tirps“, o pats gyvenimas vers autorių ir leidėjus išleisti ant-rają laidą, o tada Gerbiamasis Autorius malonės išvengtų šių „mirtingųjų nuodėmių“.

Dabar reikia nors trumpai paminėti šio veikalo teigiamą-sias puses.

Knyga nedidelio formato, kietais viršeliais, puikiai įrišta

S. FRANCKŪNAS.

PLAUSTAS

2.

Kieme mus pasitiko jaunas vaikas. Jis triušė tvarte, buvo apsirėngęs darbiniais rūbais ir įsiavęs į storas medines klumpes. Išklausęs mūsų reikalą, pasakė, kad jis vienas namuose esąs ir prašytų palaukti tėčio, kuris mamą ir abi seseris išvežęs bažnyčion. Jau buvo po pietų ir jis mus tikino, kad neužilgo namšikiai iš miestelio turėtų grįžti. Jei mes sutiktume palaukti, jis pakviestų seklyčion, o pats tuo tarpu baigtų galvijus liuobti. Mudu su Andriūnu nieko geresnio ir negalėjome sugalvoti. Kadangi buvome gerokai pavargę, o dar ir nepietavę tad nutarėme pailsėti ir sumuštinus sudoroti. Jaunuolis, šioje gamtos grožiui išdabinėtoje, bet vienu metu slėgiančioje vietovėje, atrodė mums, buvo paten-kintas. Nuvedė seklyčion, kad nenuobodžiautume ragino laikraščius paskaityti arba nuotraukų pažiūrėti.

Švara seklyčioje buvo pavyzdinga. Baltutėse nauju balkių sienose, saulės spinduliais šypsojosi didžiuliai langai. Švaria staltiese užtiestame stale sklaidėsi „Ūkininko Pata-rėjas“, jam gretinosi „Mūsų Laikraštis“ ir paraudusi „Die-na“. Kampe ant stalielo buvo keletas knygų ir storas albu-mas. Nedrįsdami dėti savo užkandžių ant staltiesės, pasi-traukėme laikraštį. Mano dėmesį patraukė nuotraukos. Nu-tariau susipažinti su šeimnininkais pirma juos pamatęs. Pir-mame puslapyje buvo įrašas: „Mielai dukrai Liucijai. Krikš-to motina, Anelė“. Datuota pereinų metų gruodžiai mėn. 25 d. Šulaičių kaime. Čia pat iš nuotraukų šypsojosi daili jau-na mergaitė ir vidutinio amžiaus moteriškė. Gal tai ir buvė kūma su savo dukra? Toliau buvo įvairios nuotraukos. Pagal kieme sutiktąjį jaunika, turėjo būti visa šeima su sė-dinčiais tėvais, dviem dukrom ir sūnumi. Kitur tarp dides-nių, buvo išmėtytos mažos nuotraukos su gausybe nepažis-tamų veidų. Vis daugiau domėdamasis albumo savininke, įieškojau jos įvairiose grupėse ir pamiršau net pietus.

— Užkask, — pasakė bičiulis, baigdamas savo sumuš-tinį ir domėdamasis paveiksluotąja „Diena“. — Jeigu ir čia nieko neišdegs, turėsime skubėti ir blogiausiu atveju pasi-tenkinti kuklesne vieta. Kad į vakarinį traukinį tikrai su-spėtume.

Tikrai. Aš buvau alkanas ir stvėriausi savo dalies. Jei namuose kartais išreikšdavau vienokį ar kitokį nepasiten-kinimą mamos pagamintais pietumis, tai čia jos padaryti juodos duonos sviestainiai su dešra, burnoje tirpte tirpo.

Seklyčion įėjo jaunuolis. Dabar jis buvo apsirėngęs iš-eigine eilute ir apsiavęs juodais pusbatais. Jo rankose bu-vo didžiulis šotis. Prieš mus jis jautėsi kiek nedrąsiai. Pa-stebėjęs mane valgant, tarė:

— Mat, nei pieno nepasiūliau. Gal gersite kiek?

— O, mielai. Kiek reikės sumokėsime, — atsakiau.

Su pienu sumuštiniai lindo dar geriau ir aš pasistipri-

B. Rukša

RUDUO IR MOTERIS

Aš atėjau šį vakarą prie upės kranto, Dainuodamas apie nuvystančius medžius Ir moterį, kuri savęs nebesurpanta Pro pudrą, kvėpalus ir pro dažus.

Ir vandenio srovėj atpažinau jaunystę, Praplaukiančią su lapais ir žole, Anos moters, kuri savęs neatpažįsta, Didžiuliame puošnaus veidrodžio stikle.

DŽIGALO

TEGU tik toks. Tegu tik džigalo Prieš mirusius ir prieš gyvas, Jei tas daugiau neigelia, Nesudrumsčia tavęs.

Tik džigalo. O veidas kankinio Ir niaurus šauksmas akyse, Kad niekad nepatenkino Manęs būtis visa.

Tik džigalo. Tik džazas skamba. Ir kelneriai pilnus stiklus. Štai tada igelia, kai skamba.

Žvilgsniuose jausmas atkaklus. Ir sudrumsčia. O nenustemba Velnias širdy gašlus.

LĖBAUTOJAS.

ŠTAI iš vienkio atėjus prie upokšnio, Numeta ant kranto rūbus mergina Ir drebėjusį per naktį kūną puošnų, Keistame ir neapsakomam sapne,

Atiduoda vandenio bangom ir žino, Kad nuo jų jaudrinta širdis atvės Ir tas sapnas, jį per nakt kankinęs, Dings pursluos ir užės srovės.

Jai į vienkiemį sugrįžus nuo upokšnio, Aš beveik rimtai kartosiu sau, Kad, gulėdamas pakrantėje už gliuosnio, Aš jos maudantis tikriausiai nemačiau — — —

~~~~~

ir labai estetiškai atspausdinta.

Dar Vilniaus Universitete teko klausyti „Istorinės gramatikos“, „Kalbos istorijos“ ir kitų lituanistikos paskaitų, po kurių ne kartą studentai pertraukų metų tarp savęs kalbėdavome ir apgailestaudavome, kodėl mūsų profesūra neparūpina šios rūšies knygų! O dabar, štai, nors esame nepalankiose tremties sąlygose, bet jau turime to pat mūsų Profesoriaus „Lietuvių kalbos istoriją“, kurios jau seniai mes ge-dėjomės! Nejaugi autoriui da-bar buvo palankesnės sąlygos parašyti šį didžios reikšmės veikalą tremtyje, toli atitrūku-siam nuo reikiamų šaltinių, ne-gu kad Kauno ar Vilniaus Uni-

versitetuose? Ne! Tėvynėje būdamas autorius buvo prie tų šaltinių, kuriais naudodama-sis galėjo parašyti „Lietuvių kalbos istoriją“, bet tada jis to neįstengė padaryti, nes bu-vo apkrautas darbu universi-tete, o be to kruopščiai dirbo mokslinį darbą ir nepailestamai ruošėsi filosofijos daktaro laipsniui įgyti. Jis 1942 m. Vilniaus Universitete bedirb-damas, parašė „Lietuvių bend-rinės rašomosios kalbos kūrini-sis priešaušrinio ir „Auš-ros“ laikais“, šią disertaciją ap-gynė „magna cum laude“ ir gavo filosofijos daktaro laips-nį.

Daugiau bus.

KULTURINĖ KRONIKA

KIPRAS PETRAUSKAS PASITRAUKĖ IŠ OPEROS.

K. Petrauskui gailūnais pa-sitraukus iš operos Sovietų okupuotame Vilniuje ir tuo būdu baigus ilgą meninę kar-jų tvarkytojas. Iš Kolumb-jejo teatro scenose. „Sanda-ra“ pažymi, kad jis turėjo pa-kią progą užimti garsiojo Ca-ruso vietą, bet nuo jos, atsidė-jęs Lietuvos operos organiza-vimui, atsisakė. Po Caruso mirties 1921 m. Metropolitan-o operos vadovai jo vietą už-imti pasiūlė K. Petrauskui, pri-pažintam visiškai nusipelnusiu tos garbės tiek savo nuos-tabiomis balso ypatybėmis, tiek ir dideliais artistiniais ga-bumais. „New York Times“ dienraštis įsidėjo didžiulę K. Petrausko nuotrauką, pažymė-damas, kad jis užims Caruso vietą Metropolitan-o operoje, o paskiau į Kauną nuvykę Metropolitan-o operos atsto-vai jam pasiūlė labai geras są-lygas, bet K. Petrauskas jau anksčiau minėtais sumetimais nuo visų pasiūlymų atsisakė.

PP. MALAIŠKOS ATVYKO MONTREALI.

Muzikas Jonas Malaiška su šeima persikėlė į Kanadą. Brazilijoje jie gyveno sostinėje Rio de Janeiro, kur p. Ma-laiška dirbo jam padedant su-organizuotame simfoniniame orkestre kaip timpanistas, o jo žmona kuri laiką buvo ar-tiste revue teatre, bet vėliau buvo mašininke keliose įstai-gose. Pp. Malaiškos dar ne-nusistatė, kur apsigyventi, nes kiekvienas norėtų dirbti pagal savo specialybę.

ŠIŲ METŲ NOBELIO PREMIATAI.

KUPREVIČIAI KONCER-TUOS MONTREALY?

Pianistas Andrius ir smuiki-ninkė Aldona Kuprevičiai nu-mato savo koncertų turnė Šiau-rinėje Amerikoje pradedant ateinančių metų gegužės mė-nesiu, kada jie tikisi persikelti gyventi į Jungtines Amerikos Valstybes. Šį kartą brolis ir sesuo nori koncertuoti abu drauge.

Abu menininkai yra papra-šyti neaplenkti ir Montrealo, kuriame tikimasi šis jų koncer-tas bus labai sėkmingas.

LIETUVIŲ PROFESORIŲ DRAUGIA

kitiems metams paliko tą pa-čią valdybą, būtent: P. Jucai-tį, M. Mackevičių, A. Platerį, S. Stankų, I. Šlapelį; tas pats garbės teismas: M. Biržiška, S. Kolupaila ir J. Zubkus, o į revizijos komisiją išrinkti: J. Jasiukaitis, P. Mačiulis ir A. Semėnas.

DAILININKAS J. PENCY-LA KOLUMBIJOJE

gyvenęs ir dirbęs Kolumbijos sostinėje Bogotoje, jau yra su organizavęs kelias lietuviško-jo meno parodas, kurios turė-jo gražų pasisekimą.

J. Pencyla dirba ne tikrai kaip tapytojas, bet ir kaip tai-

komėjo meno dailininkas. Be to, jis yra Kolumbijos lietuvių bendroumenės kultūros reika-lų tvarkytojas. Iš Kolumb-jos jis nori persikelti į Šiauri-nę Ameriką, bet prieš tai dar nori apkeliauti Pietinę Ameri-ką.

PP. MALAIŠKOS ATVYKO MONTREALI.

Muzikas Jonas Malaiška su šeima persikėlė į Kanadą. Brazilijoje jie gyveno sostinėje Rio de Janeiro, kur p. Ma-laiška dirbo jam padedant su-organizuotame simfoniniame orkestre kaip timpanistas, o jo žmona kuri laiką buvo ar-tiste revue teatre, bet vėliau buvo mašininke keliose įstai-gose. Pp. Malaiškos dar ne-nusistatė, kur apsigyventi, nes kiekvienas norėtų dirbti pagal savo specialybę.

ŠIŲ METŲ NOBELIO PREMIATAI.

Šių metų Nobelio premijos paskirtos: literatūros DB premjerui Wintstonui Chur-chillui, taikos premija JAV gen. Marshallui, biochemijos premijos atiteko biochemi-kams dr. Fritz Alebert Lipma-nui ir dr. Hans Adoli Krebsui. Dr. Lipmann yra gimęs Kara-liaučiuje ir studijavęs Berly-ne, o dabar yra Harvardo uni-versiteto biochemijos profeso-rius Amerikoje. Dr. Krebs yra biochemijos profesorius Sheffieldo universitete Angli-joje. Abu premijantai turi po 54 metus amžiaus, bet yra daug savo specialybėje nuvei-kę.

Kita taikos premija (ji tik-rumoje viena, tikrai padalyta tarp Marshallo ir Schweize-nio) duota elzasiečių filoso-fui, teologui, kunigui, muzi-kui, gydytojui ir misionieriui, prieš 40 metų persikėlusiam su šeima Afrikon, Albertui Schweizeriui, apie kurį pla-čiau rašė NL bendradarbis J. Pronskus.

Fizikos premija paskirta Dr. Črenike už atomo tyrinėjimus.

Chemijos premija paskirta Dr. H. Stauzingeriui už mo-lekuliarinius tyrinėjimus.

— Tautosakininkas J. Ba-lys paruošė studiją apie latvių ir lietuvių mitologijos lygia-gretes ir skirtumus.

Žinote, kad svečias pas mus tai jau nevalnykas. Va, kol mer-gicos padarys ką užkasti, paragaukite to mano birbalio, — pil-dydamas stiklines putojančio alaus ramiai dėstė šeimnininkas. Ką gi mudu galėjome daryti? Atsisakyti nuo visko? Bėgti palikę vaišinguosius žmones ir mus čia užvedusį puikųjį slė-nį? Mačiau, kad ir Andriūnas nėra tam priešinąs ir mudu pasidavėme šeimnininko valiai. Kukliai siurbčiodami ragavo-me naminių alų, kuris nuostabia šiluma sklaidėsi po kūną ir pa-stebimu ugningumu spalvino mūsų veidus.

Aš su pasigėrėjimu stebėjau abi stirneles, klojančias sta-lą, nešančias valgius. Nuo Liucijos negalėjau akių atitraukti. Tai buvo gėlė ne mergaitė. Joje atsispindėjo visas aplinkinės gamtos grožis. Jeigu mano miesto triukšmo ir pilkosios ap-linkos išvargintos akys gerėjosi šuvsės slėniais, tai matant Liuciją, mano žvilgsnis išsėjos. Jos auksinėmis garbanomis papurusi galvutė ryškino nesibaigiančią šypseną. Mažytė, skoningai ištekinta nosis simetriškai derinosi prie rožės rau-donumu žydinčio veido, kuriame vyravo dvi didžiulės, dan-gaus židryne spinduliuojančios akys.

Mes stovyklauti galėtume net ir visą mėnesį. Kalbėjo šeimnininkas šluostydamas putas nuo ūsų, kurios kaip ant koš-ruvo buvo likę išgėrus alų. Per upę persikelti galėsime jų kel-tu. Tai plaustas, sukaltas iš sienoju, kurį nuleidžia upėn le-dams išėjus, kaip pagrindinę susisiekimo priemonę su sala. Ten ir šienauti tenka, paskiau ir šienas daržinėm sugabenti. Rudeniop atolui atžėlus, ten ir galvijus leidžia pasiganyti. Taigi, plaustas, kuriuo jie paprastai naudojąsi, būsiąs mūsų žinioje. Tikrai neturėtume pamiršti gerai priiršti, kad kar-tais srovė nenusineštų pavendeniui. Mažiesiems operuoti, ge-riausia bus jeigu iš viso neiešime. Vėlai rudenį keltą jie iš-traukia, nes pavasario potvyniai būna tokie dideli, kad ap-semia visą lanką. O jau ledai kai pradeda eiti, tai tik laikykis. Kai jų sodyba ant augsto kalno, tai nesą jokio pavojaus, tik kartais, per patį ledųėjimą, nueina pasižiūrėti.

Pasikeitėme adresais. Kai jau šienapjūtė bus prie pabai-gos, mergicos jums parašys. Kuomet mes rengsimės važiuo-ti, turime pranešti, nes Jonis ar Liucija atvažiuos Dotnuvos stotin mūsų pasiimti. Kur gi mes tampysimės su palapinėmis ir kita manta. Jis mus žinąs ir jam būsią ne tik malonu, bet ir garbė, kad skautai pasirinko jo žemę.

Atsisveikindamas paskandinau savo žvilgsnį Liucijos židrynės ir pastebėjau jaukią šilumą, ypatingą ramumą, ku-ris kasdienėje pilkumoje ne dažnai pasitaiko.

Visiško pasitenkinimo ir pasisekimo nuotaikoms ne-šant, mudu spėjome į vakarinį traukinį. Pasikrovę ištikimuo-sius žirgelius ir bagažo vagoną, vakaro priedblaudai sunkiantis per atdarus trečios klasės langus, mintimis grįžome pas ge-ruosius žmones.

Upės vagos apjuostas žaliasis slėnis, apsibarstęs šieno kūgiais, pasipuošė palapinėmis. Salos pradžioje, prie didžio-jo akmens, baltos palapinės, tartum keturios gūlbės, sutūpė

KNYGOS BARE.

Vykd. Tarybos Lietuvoje išlaikyti Tarnyba jau išleido vertingą V. Čižūno veikalą „Tautinis auklėjimas šeimoje“. Veikalo išleidimo techninė pusė prižiūrėjo „Tremties“ leidykla.

„Tremties“ leidykla leidžia K. Barėno novelių rinkinį „Giedra visad grįžta“.

Dr. J. Balio suredaguotas U. Žemaitienės aprašytos „Suvalkiečių Vestuvės“ išleistas atskiru leidiniu kaip Lietuvių Tautosakos Archyvo III.

J. Kreivėnas JAV-se išleido mimiografuotas Lietuvos partizanų dainas.

Prof. St. Yla, pasitalkinęs kalbininkus ir istorikus, išrinko iš mūsų istorijos nuo pačių seniausių laikų lietuviškuosius vardus ir, prie jų pridėjęs literatūrinius vardus, vietovardžius, upių bei ežerų pavadinimus, kurie gali tikti lietuviškajam vardui, sudarė lietuviškąjį vardyną.

Suomių Mokslo Akademija išleido vokiškai 60 p. leidimą, pavadintą „Lietuvių liaudies dainos iš prof. J. J. Mikkoios rankraščinio palikimo“. Įvado žodyje nusakoma šio leidinio kilmė ir lietuviškų dainų grožis. Prof. Mikkola, didelis lietuvių bičiulis, yra miręs 1946 m. rugsėjo 28 d. Tarp jo rankraščių yra didelis rinkinys lietuvių liaudies dainų ir pasakų, kurias jis parsivežė 1894 ir 1895 m. iš savo svečiavimosi Lietuvoje. Prof. A. R. Niemi, kuris pats yra surinkęs daug lietuviškų liaudies dainų ir jas išleisęs, savo suomiškai parašytoje Lietuvių lietuvių istorijoje mini, kad Mikkola tų kelionių metu po Suvalkų ir Vilniaus kraštą susižymėjo per 100 lietuvių liaudies dainų ir 70—80 pasakų. Daugiausia tai Plokščius ir Vištyčio apylinkių liaudies turtas. Vienam Mikkoios rankraštyje — ištisame sąsiuvinyje — rastos 33 dainos. Jis yra palaikęs artimus santykius su senosios kartos veikėju P. Kriaučiūnu ir yra išgavęs apšiai vertingos liaudies kūrybos. Tačiau tai tėra tik tai nežymi dalis Kriaučiūno Vištyčio apylinkėse ir kitur surinkto liaudies turto. Prof. Mikkola tas dainas sukurčiavo ir sužymėjo atitinkamais fonetiniais ženklais.

Šio leidinio tikslas, kaip sakoma įvado žodyje, — supažindinti su lietuvių dainų gro-

Mokslo-technikos naujienos

CIGARETĖS SUKELIA VĖŽĮ

Vėžys yra baisiausia dabar liga, prieš kurią nerandama vaistų. Bet vėžio tyrimai daromi visalaukiai. Tam tikslui išleidžiami šimtai milijonų dolerių.

Dabar Anglijos mokslininkai, ilgai tyrę vėžio ligą, priėjo prie išvados, kad vėžys atsiranda dažniausia pas rūkančius, ypač plaučių vėžys. Statistika įrodo, kad pas rūkančius plaučių vėžys atsiranda 50 kartų dažniau, negu pas nerūkančius, atseit: kai plaučių vėžiu suserga vienas nerūkančias, tai tuo pat metu rūkančių suserga visi 50. Todėl, geras gydytojų patarimas — vyrai ir moterys, — nerūkylkite, o jaunuoliai — nepradėkite ir neįpraskite rūkyti, — daugiau būkite garantuoti nuo baisiosios vėžio ligos.

NAUJI MOKSLINIAI IŠAIŠKINIMAI.

Biochemija — gyvybės chemija ir tuos, kuriems lietuvių kalba neprieinama.

NAUJI RAŠTAI.

Juozas Švaistas. ELDORADO. Apsakaitės ir vaizdeliai iš Lietuvos ir tremtinių gyvenimo. Išleido „Bendrija“, Hegelstr. 6, Hannover, Germany. Kaina 1,80 dol. Knyga 150 pusl. gražiai išleista ir įris ta kietais viršeliais.

SEPTINTOJI V. KASIULIO PARODA.

Penktus metus Paryžiuje gyvendamas, dailininkas Vytautas Kasiulis dabar yra suruošęs jau septintą savo kūrinį parodą, kuri vyksta Stiebel galerijoje. Šioje parodoje daugiausia išstatyta litografijų.

— Vyrų choras, vedamas komp. J. Gaidelio, lapkričio 15 d. So. Bostone ruošia koncertą.

— Prof. K. V. Banaitis Brooklyne, 377 So. 4 St. turi muzikos studiją, kurioje, prisilaikant konservatorijų programos, duodamos muzikos pamokos.

— Tarptautinėj sukaktuvinėj 30-joj moterų meno ir pramonės parodoj New Yorke lapkričio 1—8 d. dalyvauja taip pat lietuvių moterys su tautodailės dirbiniais ir koncertine programa. Programos pranešėja — op. sol. B. Darlys.

pusračių; natūralioje augštumėlėje, kuri pirmiausia buvo nusienauta ir kurios atsiradimo priežastimi greičiausia buvo akmenų sulaikymų nuosėdų sluogsniai. Pusračio angą papuošė vartai, pagaminti iš sausų šakų. Aikštelės viduryje skautiškos lėlijos apipavidalintoje kliomboje, stiebėsi kryžius. Iš tolo tai buvo paprastas kryžius, bet iš arčiau vertė stebėtis žilvičių vytelėmis imantriai su tvirtintos sausų alksnių šakos. Toks prastas ir pigus, bet kartu didingas rūpestingo darbo ir skautiško sumanumo Didžiosios Kancios simbolis. Šalia kryžiaus, baltais upės akmenukais išdėstyti Vyties ženklai, augštyti šoko dailus stiebas. Jo viršūnėje, karštojo liepos mėnesio saulėje, be gyvybės ženkli, kabojo trispalvė. Apie palapines apkasti grioveliai buvo iškloti samanomis ir pamariginti baltais akmenukais, o prie įėjimo angų, žemutė tvorėlė juosė kuklaus darželio improvizaciją.

Išsėdamiesi, žaisdami, gaivindamiesi skaidriame upės vandenyje, prie stovyklos pasidarė išties keturias dienas. Sekmadienį kai atvažiuojame, tai nuo pirmadienio laisvesni valandėlių neperdaugiausia ir tetrėjome. Mes darbamomės po stovyklą, o Štaro šeima tritūs prie šieno. Jis su sūnumi, skambančiais dalgiais plačiose pradalgėse gulėd kvapią žolę, o moterys grėbė, sklaidė kupetas, vartė apdžiūvusį ir visą slėnį aitraus kvapo pripildžiusį šieną.

Mes greitai susipratome, tapome geri kaimynai. Žinojome vieni kitus, šaukėme vardais, nors mūsų devyniolika jiems buvo sunkiau prisiminti. Jie užsukdami gerėjosi mūsų darbais, o mes gausinga talka sukibdavome į šieno kupetas ir karštoji saulė be vargo galėjo džiiovinti plonai paskleistą traukančią žolę. Aš ypatingai saugojau Liuciją. Kiekvieną progą išnaudodamas, užkalbindavau, o norėdamas pagelbėti liepdavau pailsėti pats imdamas lengvutį grėblį ir neįeidusią ranka grėbdamas šnarantį šieną. Man buvo maloniausia pareiga vakarais pieną parnešti. Tokiais atvejais jeigu dar nebūdavo pamelžtos karvės, padėdavau jai kibirus nunešti ir pieną sukošti. Man buvo įdomu stebėti jos vikriuosius pirštus, kiekvienu paspaudimu kibiran siunčiamą stiprią pieno srovę. Ji manęs nevengė. Su pasitenkinimu priimdavo mano pagalbą ir buvo net pasiūliusi išmokinti karvės melžti. Pirmąjį bandymui nemavykus ir visą pieno srovę susileidus palaidinės rankovės, suabejojau, ar aš tam turėčiau gabumų ir nuo jos pasiūlymo atsisakiau. Būdavo labai malonu kai nueidavau vienas ir ji pasisiūlydavo padėti per upę persikelti, nes vienas buvo kiek nepatogu kibirą laikyti ir virvę tempti. Tokiais atvejais turėdavome progos šiek tiek išsikalbėti. Aš gerėjau jį pasirinkta veta siodybai, o ji skundėsi vienuma, teigdam, kad vienintelė pramoga čia esanti pavasari kai ledai eina. Ji nuo mažens prie upės potvynio taip įpratusi, kad kiekvienais metais su nekantrumu laukianti pavasario, kada iškilęs vanduo pradeda grūsti braškančias ledų mases.

Aš laukiau sekmadienio. Tada turėjo įvykti viešas laužas ir, kaip šeiminkai tvirtino, apylinkės ūkininkai rodą su-

mija — dabar yra vienas iš daugiausia susidomėjimą keliančių mokslo šakų. Mokslo žmonės stengiasi prasiskverbti pro „geležinę uždangą“, kuri skiria žmogų nuo giliųjų gyvybės procesų, gyvybės esmės pažinimo.

Štai šių metų Nebelio premija duota Harvardo universiteto profesorui dr. F. A. Lipmanui už tai, kad jis ištyrė ir išaiškino Enzimų veikimą.

Enzimai yra cheminės medžiagos, kurios yra reikalingos, kad vyktytų gyvybės procesai, kurių pasekoje, be kita, susidaro reikalinga organizmui energija.

Jis išaiškino, kad vykstant labai sudėtingiems cheminiams procesams, jų pasekmėje ląstelėse, audiniuose atspalaiduoja energija (kaip pav. maišant spiritą su vandeniu atspalaiduoja šilumą). Be to, jis nustatė, kad Enzimai, būdami katalizatoriais (medžiagomis, kurios pačios nedalyvauja cheminiuose procesuose, bet yra būtinos tuos procesus skatinti), tūlose procesuose dar reikalingi pagalbiniai katalizatorių arba ko-enzimų.

Ir jis išaiškino vieną labai svarbų ko-enzimą A, kuris veikia organizmo procesus atsinaujinimo ir atsijauninimo prasme. Okas gi iš žmonių ne nori visada būti jaunas ir ne mirti? Taigi, mokslininkai gilinasi, kaip minėta, už gyvybės „geležinės uždangos“ ir bando išaiškinti paslaptis, kurios yra nepaprastai svarbios.

Ta pačia kryptimi padarė atradimų ir didelių išaiškinimų ir kitas šių metų Nobelio premijos laureatas Sheffieldo universiteto profesorius Dr. H. A. Krebs, taip pat biochemikas. Jis tyrė, kaip suvirškintas maistas patekęs per kraują ir kūno audinius virsta energija. Šio proceso sutrikimas išsiskiria vadinamas metaboliškas ligas, t. y. — medžiagų apykaitos organizme ligas. Tai taip pat yra labai svarbu ir medicinai ir biologijai.

Visi šitie išaiškinimai stumia mokslą ir gamtos paslaptį pažinimą pirmyn. Ir visai galima pasitikėti, kad su laiku, kai mokslas pažengs dar toliau pirmyn, bus išaiškinta daugelis gyvybės paslaptių, ir žmogus prieis ligi to, kad ims

sudomėjimą ir tenka laukti nemaža svečių. Mes rimtai ruošmės ir norėjome pasirodyti, kaip reikiant.

Šienas jau buvo išdžiūvęs, bet negalint slėnin įvažiuoti, šeiminkai naudojo įdomias priemones ir daug triūso. Pašlaitėje, prie plausto buvo pastatytas savotiškas keltas. Šlaito nuožulnoma nutiesus dvi ilgas kartis mažais tarpais turinčias medinius volelius. Viršuje buvo pastatytas didžiulis volas su dviem rankenomis ir žemyn nusidriekusi stori virve. Slėnin buvo nugabentas lengvas dviratinis vežimukas ir didžiulis pintinis doklas. Pridėjus šieno pilną doklą, vežimukas vieno arklio traukiamas, buvo atgabenamas prie plausto, čia nustumiamas ir keliamas per upę. Pasiekus staciją pašlaite, prie pintinės buvo pritvirtinama virvė. Dviem žmonėm sukančiais volais, besisukančiais voleliais doklas nesunkiai pasikeldavo į viršų. Čia pintinė reikėdavo tikrai nustumti ant specialioje platformoje esančių šliužių ir dabar be vargo arklio traukiamomis rogėmis, doklas nukeliaudavo į daržinę.

Nusistebėjus jų rengiamomis priemonėmis; ūkininkas net apgailestavo, kad tas šienas tikrai gal jų darbo nevertas, bet negi paliksi porą vežimų gero šieno, kuris ypatingai pavasari labai praverčia.

Pasikalbėję su berniukais, penktadienį mes parengėme mažą staigmeną. Jau iš ryto, nusileidus dokli žemyn ir perkėlus per upę pasipylėme iš stovyklos ir pasiūlėme savo pagalbą. Štaras, matydamas mūsų paslaugumą, nusišypsojo, pasuko dešinį ūsą ir pasakė:

— Jūs nors miesčionys, bet tikrai gerą širdį turite. Ačiū labai, bet mes vieni apsieisime. Čia sunkus darbas. Ypatinai kai tenka kelti doklas ant plausto. Nors šienas ir lengvas, bet per daugumą susideda iš sanarių tenka gerokai patampyti. Ačiū, vyrai, apsieisime be jūsų. Dar trūkį kuris gausite, geriau žaiskite sau, — paskutiniaisiais žodžiais kreipėsi į mažuosius.

Mūsų tarpe vyrų buvome tik keletas, daugumą sudarė jaunikliai. Pripažinimas vyrais, jiems buvo visai prie širdies ir todėl nieko nelaukdami, kaip susitarę, chorą užgiedoję norį geram šeiminkui padėti — gerą darbą padaryti. Štaras vėl nusišypsojo ir matydamas pasiryžimu degančius jaunųjų veidus, nusileido.

— Tai gal pamk, Joni, tą antrąjį doklą iš lazaunės. Jei jie taip nori, vis bus greičiau.

Mes kibome į darbą. Vieni krovėme šieną į pintinę, kėlėme per upę, kiti, sukdami volą, traukėme ir viršų, treči vėžėme į daržinę. Mažieji dirbo nuoširdžiai: juos paskirstėme grupėmis, pagrėbtyti, arklius pavadžioti, daržinėje krauna nampusę paminti. Pradžioje bijoję arklio, vėliau taip susidraugavo, kad tekdavo iš eilės leisti pavadi palaikyti, žalia šaka puolančias mases nuvaikyti. Darbas degė degė. Vienas šieno kūgis kilo viršun čia pat pasitikdamas ištuštintą doklą. Kol tas buvo prikrautas, anas jau grįžo. Saulė savo karštaisiais spinduliais lėnį buvo pavertusi stipriai priukren-

labai efektyviai jas tvarkyti. Galima prileisti, kad tada išsipildys ir Dr. Fausto svajonė — „išvirti žmogų retortoje“ — grubiai sakant... Dabar tai gali atrodyti „žulverniskai“, bet tai, ką Jule Verne rašė kaip pasaką (povandeniniai laivai, lėktuvai ir tt.), dabar ne tikrai yra paprasčiausia realybė, bet per atomo skaldymą žmogus gamtos paslaptį pažinime yra nužengęs jau žymiai toliau, — todėl tolimesnės ateities žmogus nesistebės, kad ir daugelis gyvybės paslaptių bus „aiškios, kaip diena“.

IS AUGSTYBIŲ Į GILYBES

Garsūs mokslininkai tyrinėtojai Piccardai, ilgą laiką tyrinėję stratosferą, specialiose balionų gandolose pakildami ir padangės, dabar žūmanė tyrinėti dideles jūrų gelmes. Tam tikslui jie pasigaminę taip pat specialią gondolą, vadinamą batisferą, ir joje nusileido į Viduržemio jūros dugną, viso 3 kilometrus ir 150 metrų, arba apie 2 mylias.

Prof. Augustas Picardas, su grįžęs iš šios kelionės į tokias gelmes su sūnum Jokūbu, pasakoja:

— Jokūbas, — šypsojosi jis — buvo vairininkas, o aš stebėjau. Nusileidova iki 3.150 metrų ir toliau leistis jau nebebuvo galima, nes buvova pa siekė dugną. Matėva daug žybcioajncių taškų. Fosforinės švieselės nardė ir sukaliogedai aplink. Čia vienos užgesdavo, čia pasirodydavo kitos. Ir tuo metu, kada paviršiuje jūrai buvo labai jaudrinta ir nerami, čia dugne viešpatavo išpūdinga tyla. Aklina tamsa mudu apgaubė, kai tik batiska fas nūgrimzdio iki 250 m. Prie Capri salos, per ankstyvesnius bandymus, tokią tamsą rodavo tik 400 m. gelse. Gal būt, kad tada diena buvo giedresnė.

Toliau mokslininkai pareiškė, kad batiskafas grimsta po 1 m per sekundę. Platesnį pranešimą žadėjo duoti tuoj, kai tik ištirs visų batiskafo itaisų „užrašus“, kai išaiškins nuotraukų negatyvus ir, kada pagamins filmus apie gyvenimą jūrų gelse. Galima tikėtis, kad kino kronikose ir mes netrukus pamatysime tą naują, jūrų gelse paslėptą gyvenimą ir naujas, lig šiol dar nematytas, gyvybės formas.

Veda sktn. inž. J. Bulota.

KELIĄ JAUNIMUI Į JŪRĄ!

Spalio 24—25 dienomis Toronte įvyko jūrų skautų vadų pasitarimas, kurio tikslas buvo apsvaistyti ir suderinti jūrų skautų veiklą, atsidūrus naujose sąlygose ir čia apsispratus.

Paaiškėjo, jog priaugantis jaunimas stačia galva ritosi į nutautėjimo bedugnę, kadangi „ten“ yra šimtai progų idomiam laikui praleidimui.

Kai kitoms organizacijoms sunku su tuo kovoti, jūrų skautai, keleto senų „užkietėjusių“ jūrų skautininkų vadovaujami vis labiau stiprėja. Jūrų skautų vienetai kuriasi vienas po antro; išsilygijamos plaukiojimui būrinės, irklinės valtyys, jachtos, daromi toli plaukiojimai. Dabar nuosavus pastatus turi Montrealio, Toronto, Čikagos, Clevelando ir Hamiltono jūrų skautų vienetai. Greitu laiku žada ir Australija įsigyti.

Suaugusius jūrų skautus, turinčius daugiau kaip 21 metus amžiaus, nutarta organizuoti į jūrų budžių vienetus, kurių pirmasis jau veikia Čikagoje.

Jūrų budriai, tai jūrų skautijos elitas, stiprieji pečiai, kurių pareiga išvesti kuo daugiau jaunimo į plačiuosius vandenius, kur vieni jų rastų pramogą, antrieji gi duoną kasdieninę.

Nutarta visoms priemonėmis remti jūrų skautus ir pavelandę.

APIE PATENTUS.

James Madison, 36 metų Amerikos konstitucijos signataras ir vėliau JAV prezidentas, daugeliui yra žinomas kaip Amerikos konstitucijos tėvas. Mažiau žinoma, kad jis buvo pirmasis pasiūlęs konstitucijon patentų teises apsaugojimą ribotam laikui. Patentų klausulė buvo priimta 1787. 9. 5. Nuo to laiko buvo išduota apie 2¼ milijonų patentų. Konstitucijai patvirtinus, JAV kongresas išleido patentų įstatymą, kuris buvo pirmojo JAV prezidento Jurgio Washingtono pasirašytas 1790 metais. Pirmas išduotas

dėti joms organizuoti. Reikia tikėtis, jog ir Skaučių Seserija vis daugiau jūrų sautėms kreips dėmesio.

Natūralus jūrų skautų sąjungininkas — Lietuvių Jūrinių Sąjunga budi — jų tikslas aiškus — atkūrimas prekybos laivyno, nors ir ne po sava vėliava, to abi organizacijos siekia vieningai.

Be to aptarta visa eilė kiaušimų, susijusių su programų supaprastinimu, uniformų, vėliavų, ženklų papildymais, skyriaus vadovybės sudėties praplėtimu.

Pasitarime dalyvavo jūrų sktn. B. Stundžia LSB jūrų skautų skyriaus vadas, jūrų psktn. Dr. med. K. Aglinskas — Čikagos jūrų budrių vadas, jūrų psktn. L. Knopfmilleris, v. valt. A. Levanas, v. valt. G. Kačanauskas, psktn. H. Stepatis LSB skautų vyčių vadas; sekretoriavo valt. Šleinyas.

Baigus posėdžius, apžiūrėti Toronto jūrų skautų ir skaučių turinčių rastatai (viso trys) ir turėtas nuosirdus pasikalbėjimas su L. S. B. vyriausiu skautininku v. s. S. Kairiu, kuris prisipažino, jog Brolijoje jūrų skautais jis didžiuojasi.

Sekantį suvažiavimą pasitarimą pageidauta suruošti Clevelande.

B. S.

patentas lieté vadinamo muilo akmenų (Kasio anglies trideginio) iš medžio pelenų išgavimą.

JAV patentų įstatymai apsaugoja išradėjo teises 17 metų, po kurių išradimas tampa visuotina nuosavybe.

— Vaikų laikraščio „Eglutės“ redakcija paskelbė konkursą, kurio laimėtojas paskirtos 3 premijos. Gali dalyvauti vaikai iki 15 m. Paskutinis terminas rašinams įteikti — gruodžio 15-jį.

„Kas tu esi, aš buvau... Kas aš esu, tu gali būti...“ Aukok tremtiniais.

ta krosnimi, todėl mes nuoširdžiai prakaitavome. Suradę mažiausią progą vėsinomės vėsioju upės vandeniui, kad su nauja energija kibume darban.

Moterys, pamatę nesą labai reikalingos, nuejo į namus. — Jūs geriau eikite ką nors pabaigtuvėms padaryti. — Palydėjo šluostydamos prakaitą šeiminnikas.

Tikrai, kaip Štaras pasakojo, jie net porą dienų su tuo darbu užtrukdavo, o dabar aiškiai matėsi, kad tokiam rankų skaičiuje darbas tirpo, kaip lydomas sviestas.

Karštas oras buvo prisipildęs slopinančio tvankumo. Vakaruose šmestelėjo tamsus debesukas. Netrukus jį pasekė kitas. Abu susijungę plėtėsi, susiformavo į didžiulius sparnus ir išėjo pasitikti prie laidos arčiau saulę. Su paskutiniosiomis kupetomis išvydoms sunkiai besiniaukiantį dangų ir kažkur už debesin įlindusios Saulės pasigirdo duslus dun-dėjimas.

— Ačiū Dievui, kad taip pavyko, — kviesdamas vakarie nės, džiaugėsi ūkininkas. — Pabaigtuvėms prašau, vyrai. Nors kartą ir jūs pailsėkite taip sunkiai pasidaravę. Tegul ir jūs virėjus nors kartą mano moterys pavaduoją.

Mes buvome tikrai pavargę. Mažieji atrodė nusikamavę, kaip viščiukai. Kaip entuziastingai jie pradžioje kibo į darbą, taip dabar dūlino vos pasivilkdami. Neįprastas fizinis darbas buvo atėmęs visas jėgas ir maloniausios mintys sukosi tik apie pasistiprinimą ir poilsį.

Kai grįžome į slėnį, va karuose jau aiškiai beldėsi griaus tinis, o juodais debesimis užsitraukęs dangus priartino naktį. Nepaprastai staigiai, be jokio perėjimo, iš dienos pavirto juoda naktis. Pakilęs vėjas nužė pašlaičių krūmais ir pirmuosius lietaus lašus palydėjo čia pat iš debesų iššokęs perkūnas.

Mus užgriuvo audra; baisi, besitrankančio perkūno lydimas, žaibais sproginėjanti, švilpančio vėjo mėtoma. Užvirusi naktis prisigėrė didžiulius rūstybės ir paskendę šliau-giančio vandens sraute. Augstieji šlaitai nieko nebegelbėjo; mūsų dauboję šeiminkavo padukę vėjas, o besisupančios palapinės tarsi dejuodamos priminė, kad jų pastogę besinaudojė, įnamiai kiekvienu momentu gali atsidurti lietaus ir vėjo pagairėje. Aplink iškastieji grioveliai prisipildė vandens ir brežto sienomis nusileidęs lietus ėmė plūsti vidun. Tamsą skrodžiantieji žaibai ir jų palydovos griaustinis, aplinką darė desperatišką ir klaidingą. Mes ramino me mažuosius ir buvome viskam pasiruošę. Kiek galėjome kuprinės ir miegamus maišus pakėlėme nuo žemės, nes kojos jau šlapo nuo plūstančio vandens. Kairėje, audros stelbiamas lūžis atidengė tikrovę: pirmoji pakraščio palapinė neišlaikė. Išsigandę bereniukai netvarkingai išsislapstė likusiose. Pasidarė atsargesni. Kiek galėjome susirėmėme į sienas, laikėme besiūbuojančius stiebus. Nors tiek stengėmės pasipriešinti vėjui, kad nepalikyt mūsų visai be pastogės.

Daugiau bus.

SAUGU — PATIKIMA — SAŽININGAI!

Mann & Martel

REALTORS

1245 BLOOR ST. W. (prie Lansdowne) Tel. OL 8481

Daugelio lietuvių išbandyta patikima nuosavybių pirkimo-pardavimo įstaiga turi pasiūlymų visuose Tamstų pageidaujamuose rajonuose ir pagal Tamstų norimą kainą.

\$5.500 įmok. College-Mont rose. 18 k., atsk., mūr., v. alyvos šild., 2 von., keturios, virtuvės, garažas.

\$2.000 įmok. Prie naujos lie tuvių bažnyč. Lindsay A. 7 k., 2 virt., vand.-alyvos šildymas, garažui vieta. Kaina \$ 10.000.

\$2.000 įmok. Dundas-Man ning. 6 did. k., 2 mod. virtuvės, labai tvarkingas.

\$2.000 įmok. Dundas-Claremont. 6 k., 2 virtu. Kaina tik \$8.500.

\$3.500 įmok. College-Lansd downe. 10 k., mūr., atsk., 3 virtuvės, vieta 2 garaž.

\$3.500 įmok. H. Park. 8 k., 2 virt., mūr. alyv. š., gar.

\$4.900 įmok. Bloor-Pacific

Turime pasiūlymų: įvairiausių biznių, farmų, gazolino sto cių, žemės sklypų ir tt. Suteikiame paskolas ir morgičius.

MŪSŲ ATSTOVAS

Zigmas UMBRAŽŪNAS

mielai Tamstoms suteiks plačių informacijų, aprodys ir padės išsirinkti. Prašom kreiptis į jį asmeniškai arba TELEF.: įstaigos OL 8481 Namų ME 0667

JEIGU NORI PIRKTI AR PARDUOTI NAMĄ BEI

BIZNĮ, KREIPKIS Į

J. KARPIS

REAL ESTATE

CIA SAVO KALBA GALĖSI IŠSIAIŠKINTI VI-SUS REIKALUS ir GAUSI REIKIAMĄ PATARI-MĄ BEI PATARNAVIMĄ.

J. KARPIS

REAL ESTATE

1609 DUNDAS ST. W. OL 7996-7. Toronto.

VYRIŠKŲ ir MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Tu-riu didelį pasirinkimą įvairių angliškių ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

E. D. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.

Tel. LL 9626.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sek madienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

Maloniai pranesame!

NAUJŲ „FORD“ AUTOMOBILIŲ ir SUNKVEŽI-MIŲ PIRKIMO REIKA LAIS KREIPKITES

I MŪSŲ ATSTOVĄ

V. PESECKA

INFORMACIJA:

vakarais 18 — 21 val. šeštadieniais 10—13 val. DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMO-BILIŲ ir SUNKVEŽIMIŲ, BE TO GREITAI IR SAŽININGAI ATLIEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto. Tel. OL 2371

DR. K. ZYMANTIENĖ

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ.

KAMPIAS BLOOR ir BROCK Ave, TORONTO.

(Įėjimas iš 613 Brock Ave).

Priima ligonius, gimdyves ir moterų ligomis sergančias kasdien nuo 1—4 ir 5—8 val. pp. Šeštadieniais 11—3 val. p. p. kitu laiku pagal susitarimą. Telef. OL 8651.

Saugu—Patikima

DIDZIAUSIAS NAMŲ PASIRINKIMAS

KANADOJE DIDŽIAUSIOJE NUOSAVYBIŲ PIRKIMO PARDAVIMO ĮSTAIGOJE

PIRKDAMI AR PARDUODAMI PASITARKITE SUMŪSŲ EKSPERTAIS.

MES TURIME ŠIMTUS ĮVAIRIAUSIŲ NAMŲ. TAIP PAT DUODAME PASKOLAS.

MŪSŲ NAMŲ APRAŠYMAI SU FOTO NUOTRAUKOMIS PALENGVINS JUMS PASIRINKTI NAMUS.

PLATESNIŲ INFORMACIJŲ IR VISAIŠ NAMŲ PIRKIMO - PARDAVIMO REIKALAIS KREIPKITES

A. KIRSONIS

Telef.: OL 7511

V. MORKIS

Telef.: OL 7511

B. SERGAUTIS

Telef.: OL 7511

1460 DUNDAS St. W. (prie Dufferin) — TORONTO.

HAMILTONO LIETUVIAI. Visais nekilnojamo turto pirkimo bei pardavimo reikalais kreipkitės į šios įstaigos ats-tovus Hamiltone J. VALEVIČIUS ir A. PRANCKEVIČIUS. Visookeripias informacijas suteiks bei patars namų problemose nemokamai. Skambinkite ar užsiekite į įstaigą 913 MAIN ST. E. HAMILTON—TEL. 9-4121

RIDOUT

REAL ESTATE LIMITED REALTORS

SKYRIAI: TORONTO — HAMILTON — LONDON — SARNIA — KITCHENER — PETERBOROUGH

J. J. ELLIS, Realtor

383 RONCESVELLES AVE., TORONTO, ONT.

JEIGU NORITE PIRKTI AR PARDUOTI NAMUS, FARMAS, GAZOLINO STOTIS, KRAUTUVES AR KITOKIUS BIZNIUS, VISUOMET JUMS MIELAI PATARNAUS MŪSŲ ATSTOVAS

Vytautas Lunys

TELEFONAI: BIURO OL 6321, BUTO LA 6338

MOTERŲ KIRPYKLA

961-A Bloor St. W., (prie Dovercourt) II augšte,

„CLARE'S BEAUTY PARLOR“

daro pusmetinius ir vienkartinus šukavimus, kerpa ir dažo plaukus, daro galvos ir veido masažus.

Tel. LL 8871. Prašoma užsisakyti iš anksto.

Savininkės G. Jonušienė ir F. Kupčiūnaitė.

LO 2710

MICHAEL KOPRIVICA

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

1489 DUNDAS ST. W. (kampas Dufferin) Toronto. Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis, mielai jums patarnausim!

KE 1118

J. GREEN

REAL ESTATE AND BUSINESS BROKER

933 Bloor St. W. Toronto.

Pirkdami ar parduodami namus pasitarkit su mumis — mielai jums patarnausim!

JOHN J. ELLIS

REAL ESTATE

NAUJAI ATIDARYTAS SKYRIUS..

383 RONCESVALLES — TEL. LA 8000

Įgyto pasitikėjimo dėliai mūsų firma auga sparčiausiai žingsniais. Kiekvienu laiku čia rasite didžiausį namų ir kitokių nuosavybių pasirinkimą. Kiekvienu laiku šimtai namų visuose Toronto rajonuose. Ypatingas mūsų nau-jojo skyriaus dėmesys bus skiriamas patarnauti klien-tams, norintiems įsigyti namus High Parko rajone.

Parūpinamos paskolos padidinti Jūsų įmokėjimą.

R. ŽULYS

383 Roncesvalles. - Telef. OL. 6321 - Buto tel. EM. 3-6711

DĖMESIO TURINTIEMS AUTO MAŠINAS!!!

Imperial Auto Collision

Atlieka visų mašinų visokį remontą:

(sparnai, durys, priekis, rėmai).

Spalvų, dažymui, didžiausias pasirinkimas.

Darbas garantuotas.

561—567 KEELE Str.

vienas blokas į pietus

nuo St. Clair

TORONTO, Ont.

Biuro telef.

JU 4773

Namų CE 1-3444

PAJIEŠKOJIMAI

— Pajieškoma, Reginoje tra-gingai žuvusio S. Dagilio žmo-na Ona Dagilienė (gim. Ble-cher) ir sūnus Henrikas ir Le-onradas Dagiliai ir švogeris Alikas Petruška, kurį laiką dirbęs prie C. N. R. geležinke-lių B. C. (Britų Columbia).

Prašau atsilipti, ar apie juos žinantieji pranešti, svar-biu reikalu, susijusiu su palik-tu turtu: J. Lieponis, General Delvery, Regina, Sask., Cana-da.

— Prašau atsilipti Vlada Ulbiką, išvykusį iš Australi-jos, Glasenbach stovyklos į Kanadą. Rašyti šiuo adresu: K. Baikėvičius, Andr. Bermun-dez 28. Edo., Aragua, Mara-cay, Venezuela.

Kuo pateisinsi savo pasitrau-kimą ir vėlesnę kovą dėl Ne-muno šalies laisvės?

LIETUVIO PASAS taps gra-žiausiu prisiminimu Tau ir brangiausia dovana Tavo artimiesiems.

LIETUVAITEI.

Nusibodo viengungio gyve-nimas. Rašyk vedybų tikslu, 34 m. amž., 5 p. 8 in. augščio blondinui.

Turiu naują atidengtą ka-rą, porą skatikų banke. Am-žius, tikyba nesvarbu: foto biografija būtina. Atsakysiu į rimtus laiškus.

S. Lincolnas.

General Delivery, Regina, Sask., Canada.

W. A. LENCKI,

B. A., L. L. B.

TEISININKAS —

Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

DEMESIO! Statau naujas alyvines ir kitokias krosnis, taip pat remontuoju senas. Pravedu gazo linijas, pri-jungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo kros-neles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu klientams savo naują adresą:

7 HAVELOCK, Toronto, telef. LL 4576

ANT. JUOZAPAITIS

HAMILTONUI, TORONTUI IR APYLINKEMS.

Kontraktorius K. TRUMPICKAS

Įrengiami nauji visų rūšių namų apšildymai anglimis arba alyva. Keičiamos senos krosnys į naujas, moder-niškas alyva apšildomas ir pilnai automatiškas. Įren-giami alyvos apšildymai (Oil Burneriai) į senas krosnis ir taisomi seni apšildymai.

Didelis pasirinkimas įvairių firmų krosnių ir Oil Burnerių. Kadangi prekės gaunamos tiesiog iš urmo sandėlių, be jokių tarpininkų, todėl ĮRENGIMAI DAROMI ŽY-MIAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS IR IŠSIMOKĖJIMUI DVIEMS METAMS. VISI PATARIMAI VELTUI.

Užsakymai priimami:

Hamilton: 18 Spadina Ave. Telefonas 9—2035.

Toronto: 693 Dovercourt Rd. Telefonas LO 8951.

Dr. A. Pacevicius

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto

Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778

Rentgenas. Fysioterapija. Laboratoriniai tyrimai.

Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v.

ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

TILLSONBURG - DELHI, Ont.

PRASIDĖJO TABAKO PIRKIMAS — PARDAVIMAS.

Spalio 28 d. Marketing Board atstovai su tabako kompanijomis baigė visą savaitę užsitęsusias derybas dėl tabako kainos ir nustatė šių metų tabako derliaus kainos vidurkį (average) 43 ct. už svarą.

Lapkričio 3 d. prasidėjo pirkimas. Nors vidurkis, palyginus su pereinamais metais, yra tik 3/4 ct. tedidesnis, bet pirkimo pradžia yra nepalyginamai geresnė, negu pernai. Jau pirmomis dienomis kai kurie lietuviai yra pardavę po 45—47 ct. už svarą.

Atsiradus daugiau rinkos užsienyje, šiais metais yra jaučiamas tabako trūkumas ir kas turi neblogą tabaką, gauna geras kainas.

Ateinančiais metais tikimasi auginti daugiau tabako.

Koresp.

ISKILMINGOS
KRIKŠTYNOS

Spalio 31 d. pakrikštijo p. A. ir A. Galdikų sūnų Vytauto - Roy vardu. Krikšto tėvai buvo p. E. Tuinylinė iš Simcoe ir Dr. L. Levinskas iš Hamiltono.

Krikštynų balius buvo paruoštas Mil-Mar-Menor gražioje svetainėje, (tarp Delhi ir Tillsonburgo, prie 3-čio kelio). Svečių krikštynose buvo daug ir šeštadienio vakaras praleistas labai jaukioje nuotaikoje. Sekmadienį nemaža dalis svečių tęsė krikštynas, pas p. p. Galdikus ūkyje.

P. p. Galdikai yra seni imigrantai ir gražiai įsikūrę nuosavame ūkyje.

MIRĖ VINCAS VALAITIS.

Spalio 28 d. rytą Jono Rudoko ūkyje širdies liga mirė Vincas Valaitis, spalio 31 d. palaidotas Tillsonburgo R. K. kapinėse.

A. a. Valaitis yra gimęs 1893 m., Vilkaviškio apskr. I Kanadą atvyko būdamas 17 metų. Yra gyvenęs: Sudbury, Montrealy, Toronte, Hamiltono ir ilgesnį laiką šioje apylinkėje. Paliko žmoną ir 6 vaikus.

A. a. Vincentas buvo ramaus būdo, visad prie humoro ir daugelio žmonių mėgiama. Laidotuvėse dalyvavo iš plačios apylinkės daug lietuvių.

Koresp.

VANCOUVER, B.C.

TRAGIŠKAI ŽUVO SUSIPRATĖS LIETUVIS.

Lytton, B. C. Spalio 27 d. Kordiljerų kalnynai ir smėlinė indėnų žemė amžinam poilsui priglaudė lietuvių Gubertą Mickėną, 39 metų amžiaus, C. N. R. traukinio nelaimingai suvažinėta, spalio 24 d., 22 val., 2 mylios į vakarus nuo Spences Bridge, B. C. Velionis tame ruože tarnavo kelio apėjęju-patrolmanu. Buvo susipratęs Vilniaus krašto lietuvis, prenumeravosi visą laiką beveik, visus lietuviškus laikraščius, išsinešęs Kanadoje ir JAV. Augo vargingoje mažajame 5 ha ūkininko 8 vaikų šeimoje. Mokinosi švenčionių lietuvių „Ryto“ gimnazijoje, bet ją lenkams uždarė, buvo įstojęs Vilniuje į lenkų J. Pilsudskio vardo gimnaziją, bet nesutikęs lenku užsirašyti, buvo iš ten tuoj išvarytas.

Kelius metus sėkmingai pro Linkmenis ir Labanorą nelegaliai per demarkliniją gabenė į Vilniaus kraštą lietuvišką spaudą. Gaudomas lenkų policijos, pabėgo į N. Lietuvą. Čia pradėjo dirbti darbininku prie plentų statybos, o vėliau fabrike. Tarnaudamas Lietuvos kariuomenėje įsigijo puskarininkio laipsnį. Sovietų Rusijai 1940 m. Lietuvą okupavus, buvo įjungtas į raudo armiją, bet už metų prasidėjus karui su Vokietija, atsitraukimo metu, netoli Balt gudijos sienos, prisijungė prie lietuvių partizanų ir dalyvavo kovose prie Joniškio, švenčionių apskrityje prieš skaitlingus Sovietų Rusijos kariuomenės dalinius.

Vokiečių okupacijos metu

dirba butų biure. Frontui vėl artėjant, atsiduria Žemaitijoje, Platelių miškuose, „Vana-gu“ eilėse, bet rugsėjo 19 d. 1944 m. visas partizanų batalijonas išijungia į Žemaičių rinktinę. Velionis paskiriamas į 1-mą pėst. pulką, 5-tą kuopą būrininku. Dalyvauja kautynėse prie Sėdos, Barstyčių ir Mosėdžio. Pulką pervedus į pionierius ir atskiromis kuopomis išsiuntus frontan įtvirtinimų daryti, Mickėnas patenka į Rytprūsius, o vėliau į Čekoslovakiją. Karo pabaigą 1945 m. sutinka Austrijoje, iš kur 1948 m. atvyksta į Kanadą, dirbti prie cukrinių runkelių, o tu pat metų rudenį, su siranda sectionmano darbu prie geležinkelio Britų Columbijoje, kur dirbo iki žuvimo dienos.

Velionis buvo nevedęs ir Kanadoje giminių neturėjo. Buvo visada linksmas ir draugiško būdo, gerbdavo kitų tautybų žmones, bet lietuvių ir lietuvių visad pirmoje vietoje statydavo. Priklausė SL A Montrealeio 123-čiai kuopai. Mielas Gubertai, Tu ryžtingas Vilniaus krašto lietuvi, knygnešys, partizane ir fronto kary, be laiko baigė nevytandios garbės ir lietuvių tautos tarnybą! Išėkis ramybės, toli, toli vienas nuo sąvųjų! Tegū nuo Ramiojo vandenyno nuolat pučia vakarų vėjas gailina amžiais Tau tėvynės dvasią, o nuo milžiniškų ir nuolat snieguotų Kordiljerų kalnų krintančios su griausmu laivos, primena praeitų kovų audringas dienas!

Antanas K.

OTTAWA

LIETUVAITĖ LAIMI KONKURSA.

Ottawoje gyvenanti Alisa Kybartaitė antrus metus iš eilės laimi pirmenybes, kaip to mėgėja.

Kaip žinoma, šiaurės Amerikos kontinente kasmet įvyksta foto mėgėjų darbų konkursas. Yra keletas klasių. Konkursas vykdomas per vietos spaudą. Ottawoje kasmet jį skelbia „The Evening Citizen“.

Laimėjusieji įvairiose klasėse vietos konkurse pirmąsias vietas, automatiškai perkelti į viso kontinento galutinį konkursą, kuris įvyksta USA Washington, D. C.

Per metų konkursą laimėjo „A“ klasėje iš 341 baigmė-

Laisvoji tribūna.

Atkelta iš 3-čio puslapio.

dantų gydytojo padėti. Vargais negalais išsikūšęs ir kišenių diplomą, atidaro dantų gydytojo kabinetą ir laukia, kada pradės pacientai „plaukti“. Gi pacientai nesiskubina, nes Montrealy yra ir daugiau ir žinomųjų dantų gydytojų. Bandydamas išsikabinti, paduoda skelbimus į įvairių tautybų laikraščius. Mokėdamas vokiečių kalbą, pasiskelbia „Deutscher Zahnarzt“. Kas pažįsta vokiečius, gerai žino, kad vokiečiai neis pas svetimtauti ir skelbimas „Litauischer Zahnarzt“ bus lygus nuliiui.

Tačiau šis komercinis skelbimas, sakyčiau, užmynė ant patriotinės nuospaudos. P. J. V. prikimba prie komercinės reklamos žodžių, ir netiki viešais Dr. J. Mališkos pareiškimais. Nors p. J. V. kryžiuojasi, kad jis nenori pakenkti

je dalyvavusiųjų mūsiškė Kybartaitė. Ji laimėjo be gražaus diplomo dar ir 1000 dol. pinigais plus 25 dol. vietos premija.

Šiais metais ir vėl mūsiškė Kybartaitė vietos konkurso „A“ klasėje laimi pirmąją vietą ir 25 dol., tačiau iš Washingto tegavo tik garbės paminėjimą.

A. Kybartaitė yra kilmės iš Šilutės, klaidėdė; gyvena su motina, broliu ir ištekejusia seserimi ir svainiu p. Gabalium.

Lapkričio 23 minėjimas įvyks sekmadienį, lapkričio 22 dieną 7 val. vakaro Sister of Service patlapose.

A. P.

jauno gydytojo karjierai, bet vis dėlto tai nepatarnauja reikalui. Ar tas gerai? Ir kam iš to nauda?

Užbaigai mes galim p. J. V. liūšui užtikrinti, kad jo pastotiniam laiške šauksmas į lietuvių visuomenę pasidaryti atitinkamas išvadas iš Dr. J. Mališkos reklaminio skelbimo vokiečių laikraštyje, yra bereikalingas. Mes nedarome perdidelių ir pertoli einančių išvadų iš komercinių skelbimų, bet iš viešų asmenų pareiškimų ir veiksmų. Taip pat mes žinome, kad Lietuvai bus daugiau pasidarbavęs tas, kuris persiėsi iš tremties nors ir „lengvai“ įgyjamą diplomą, negu tas, kuris nieko neparsiveš. O jeigu jau kalbama apie vokiečius, tai jų atžvilgiu ir pats p. Viliušis ar yra išlaikęs šimto procentų lietuviškumą?

Ar negeriau būti santūresniems savo tautiečių atžvilgiu? Vienas iš visuomenės.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALnut 9773 4914 Decarie Blvd., Montrel.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Žmuidzinas

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:

3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

A.J. Norkeliūnas

PER SAVO AGENTŲRĄ

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

AŠTUNTI METAI KAIP DRAUDŽIA GYVASTĮ, NAMUS, BALDUS, MAŠINAS, BIZNIUS, SUSIRGIMUS ir NELAIMINGUS ATSTITIKIMUS. BENDRAI SĄŽININGAI PATARNAUJA VISOSE DRAUDIMO SRITYSE.

5637 JEANNE D'ARC AVE., MONTREAL 36

Tel. CL 2363

SAMUEL'S
CAR MARKET INC.

MOKA AUGŠTESNĘ KAINĄ UŽ TAMSTŲ AUTOMOBILĮ ir KEIČIANT JŪSIŠKĮ ĮVERTINA AUGŠCIAU, NEI BET KURIS PREKYBININKAS MIESTE.

PIRKDAMI VARTOTĄ AUTOMOBILĮ, PAS MUS GAUSITE GERESNĖS SĄLYGOMIS, NEI BET KUR KITUR MIESTE.

TAMSTŲ DISPOZICIJAI TURIME VISŲ RŪŠIŲ NAUJŲ AUTOMOBILIŲ.

TOLIMESNEI INFORMACIJAI KREIPKITES AR SKAMBINKITE

Lietuviui atstovui

Mr. HENRY ADOMONIUI

ir

Mr. J. C. PAQUETTE, Manager

8945 Lajeunesse, Montreal.

Telefonai: DU — 3289; DU — 7995; VE 6681.

Mielai padedu norintiems pirkti ir parduoti namus, sklypus ir farmas.

Atstovas J. SKUČAS

LAURENTIDE REALTIES CO. LTD.

7241—24th Avenue Ville St. Michel. Res. Tel. RA 2-6152

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS

DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.

Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose. Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas. 3537 PARK Ave, Montreal. Tel. HA 7623. Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

LIUDESIO VALANDŲ

KREIPKITES PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUSROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

Siuvėjas

P. ŠIDLAUSKAS

PRIIMU ĮVAIRIUS UŽSAKYMUS. ANGLIŠKŲ IR VIETINIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS VIETOJE.

ATLIEKU MENIŠKĄ DARBĄ.

UŽ SAVO DARBĄ GARANTUOJU.

Kreiptis vakarais po 6 val.

Tel. HA 8022

1124 Chenneville St. Apt. 2 (kampas Bleury ir Dorchester)

MONTREAL

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPA-LAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal.

Fitzroy 3292.

PIGIOMIS KAINOMIS PIRMOS RŪŠIES:

Šviežią, rūkytą, konservuotą ir virtą mėsą, paukščius, dešras, kumpį, sviestą, sūrį kiaušinius ir kitus maisto produktus galima gauti tik pas

PUNKRĮ ir KRASAUSKĄ

335 RONCESVALLLES AVE, TORONTO.

7697 CENTRAL, VILLE LASALLE.

HE 3207

LE MIEUX LINGERIE

VAIKIŠKI IR MOTERIŠKI DRABUŽIAI.

Taipogi yra priimami DAŽYMO ir PROSINIMO darbai sumažintomis kainomis.

5% nuolaida patiekusiam šį skelbimą.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151

7679 George St.,

Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

D. E. BELANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE

GARANTUOTAS DARBAS.

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

PARDUODAMAS

plytinis pastatas tabako auginimo srityje su eikliu bizniu: 3 ALEJOS BOWLING, 5 STALŲ POOL-ROOM ir SNACK BAR. LEDAI, CIGARETĖS ir įvairios „NOVELTIES“. ŠEŠI APARTMENTAI — VI SI IŠNUOMOTI, vienas rezervuojamas pirkėjui. Sutinka su 10.000 dol. įmokėjimu.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis pas:

ALEX PUZARA, P. O. BOX 38, RODNEY, ONT., arba skambinti 131 M.

MAMERTAS MAČIUKAS

DIPLOMUOTAS MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS.

AUGŠTOS KOKYBĖS RANKŲ DARBAS.

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS — NAUJAUSIOS MADOS.

SKUBUS PATARNAVIMAS.

SPECIALIZUOJUS UŽSAKYMAIS PAŠTU

(mail orders) iš visų Kanados ir JAV vietovių.

Adresas: kampas Mount Royal ir Brebeuf, Montreal. (vienas blokas į rytus nuo De la ROCHE)

įėjimas: 4504 Brebeuf St. Tel. FR 9141; Res.tel. RA 2-1726.

HAMILTON

ŠI SEKMADIENI

lapkričio 15 d. visi renkames St. Michael salėn (213 James St. N) — į šaukiamą KLB Hamiltono ap. valdybos visuotini narių susirinkimą. Be įvairių dienotvarkės klausimų, ypatingą dėmesį tenka atkreipti į naujosios valdybos rinkimus, o klausimuose ir sumanymuose — Lietuvos Narių išsijungimo reikalą Hamiltone. Valdyba, šio opaus mūsų kolonijos klausimo išsprendimui, specialiai iš Toronto pakvietė Krašto Valdybos išdėstą ir Lietuvos Narių Toronto valdybos pirmininką J. Strazdą, kuris čia nurodys kelius, kuriais prieita prie LN išsijungimo Toronto, kartu nušviesdamas jų reikšmę kultūrinę ir ekonominę mūsų tremties gyvenime.

Po visuotinio susirinkimo bus rodomi 3 filmai, kurių vienas turėtų atkreipti Gerb. Tėvų dėmesį, nes yra paimtas iš vaikų auklėjimo srities. Susirinkimo pradžia 5 v. v. Hamiltono katalikų diacezijoje

pradėta plati akcija, surinkimui 1 mil. 100 tūkst. dol. katalikiškų gimnazijų pastatymui. Ši suma yra suskirstyta sekančiai: 600 tūkst. Hamiltonui, 400 tūkst. Waterloo ir 100 tūkst. Brantfordui. Kiekvienoje parapijoje šiam reikalui yra sudaryti komitetai.

Kaip praneša katalikų oficiozas „The Canadian Register“ Hamiltono Our Lady of Mercy (lietuvių parapijos) bažnyčioje, kur klebonu yra kun. dr. J. Tadarauškas, ši komiteta sudaro pirm. J. Kšivickas (B-nės v-bos pirm.) ir nariai — Jonas Mikšys ir V. Navickas. Ten pat yra patalpinti kunigų pareiškimai gimnazijų rėmimo reikalui, kur pav. lenkų Šv. Stanislovo parapijos kun. E. Lapinski pradeda šiuo sakinį: „Catholics Poles...“ ir t. t., tuo tarpu mūsų klebono pareiškime visiškai neiškliama.

Labai nuoširdžiai kviečiu visus lietuvius, gyvenančius Londone, Sarnioje, Woodstocke, Delhi, La Salette, Tillsenburge, Rodney, Detroit, Windsoro mieste ir apylinkėse atsilankyti į mūsų lietuviškąsias pamaldas lapkričio 29 dieną 12 val. St. Francis bažnyčioje 1479 Albert Road, telefonas W. H. 5-7413 Windsore. Šv. mišias laikys ir tai progai pritaikytą pamokslą pasakys maloniems tautiečiams J. E. vyskupas Dr. V. Brizgys. Bažnyčioje sėdimų vietų yra pakankamai. Turim gražų, jauną chorą, diriguojamą p. Juozo Sinkevičiaus.

2.30 val. po pietų visos Windsoro tautinės grupės ir kanadiečiai renkasi ant vejos prie Ambassador Bridge 2775 London St. W. Iš čia organizuotai eina į St. Denis Hall čia pat į antikomunistinį mitingą-susirinkimą. Susirinkime bus reiškiamas protestas prieš pavergėjus smakus, tirosnis, tautų žudikus anapus geležinės uždangos. Ten tautos, yra žudomos, kryžiuojamos, marinos ir tremiamos. Ten nera nei tautinės, nei religinės, nei spaudos, nei sąžinės laisvės. Dunksio ir tūno baissi naktis ir kruvina vergija. Protestingo mitingą atidarys ir įžangos žodį pasakys J. E. Vyskupas Dr. V. Brizgys. Kiti kalbėtojai dalyvauja: Kanados sveikatos ministeris Mr. Paul Martin, Mr. Kaiserlinck — ras 7 narių komitetas iš 3-jų asmenų revizijos komisija.

Ar ne geriau būtų rimčiau? Po Kristaus Karaliaus šventės minėjimo, parapijos salėje buvo suauktas parapijos narių susirinkimas. Dienotvarkėje parapijos komiteto rinkimas. Be susirinkimo pirminko ir sekretoriaus išrinkimo, protokolo surašymo ir kt. reikalingo rimto susirinkimo pravedimui formalumų (kur senoji komiteto atsistatydinimas?), buvo „išrinktas“ nau-

WINDSOR

VISŲ TAUTŲ MALDOS DIENA UZ PAVERTGAS TAUTAS.

Labai nuoširdžiai kviečiu visus lietuvius, gyvenančius Londone, Sarnioje, Woodstocke, Delhi, La Salette, Tillsenburge, Rodney, Detroit, Windsoro mieste ir apylinkėse atsilankyti į mūsų lietuviškąsias pamaldas lapkričio 29 dieną 12 val. St. Francis bažnyčioje 1479 Albert Road, telefonas W. H. 5-7413 Windsore. Šv. mišias laikys ir tai progai pritaikytą pamokslą pasakys maloniems tautiečiams J. E. vyskupas Dr. V. Brizgys. Bažnyčioje sėdimų vietų yra pakankamai. Turim gražų, jauną chorą, diriguojamą p. Juozo Sinkevičiaus.

2.30 val. po pietų visos Windsoro tautinės grupės ir kanadiečiai renkasi ant vejos prie Ambassador Bridge 2775 London St. W. Iš čia organizuotai eina į St. Denis Hall čia pat į antikomunistinį mitingą-susirinkimą. Susirinkime bus reiškiamas protestas prieš pavergėjus smakus, tirosnis, tautų žudikus anapus geležinės uždangos. Ten tautos, yra žudomos, kryžiuojamos, marinos ir tremiamos. Ten nera nei tautinės, nei religinės, nei spaudos, nei sąžinės laisvės. Dunksio ir tūno baissi naktis ir kruvina vergija. Protestingo mitingą atidarys ir įžangos žodį pasakys J. E. Vyskupas Dr. V. Brizgys. Kiti kalbėtojai dalyvauja: Kanados sveikatos ministeris Mr. Paul Martin, Mr. Kaiserlinck — ras 7 narių komitetas iš 3-jų asmenų revizijos komisija.

Ar ne geriau būtų rimčiau? Po Kristaus Karaliaus šventės minėjimo, parapijos salėje buvo suauktas parapijos narių susirinkimas. Dienotvarkėje parapijos komiteto rinkimas. Be susirinkimo pirminko ir sekretoriaus išrinkimo, protokolo surašymo ir kt. reikalingo rimto susirinkimo pravedimui formalumų (kur senoji komiteto atsistatydinimas?), buvo „išrinktas“ nau-

šytojas ir redaktorius, daug kitų kalbėtojų. Dalyvauja tautinių chorai ir mūsų lietuvių choras ir kai kurie operos solistai. Visos tautos reprezentuojasi savo tautinėmis vėliavomis.

4.30 val. po pietų visos Windsoro miesto ir apylinkių tautinės grupės: lietuviai, latviai, estai, vokiečiai, lenkai, ukrainiečiai, čekai, rumunai, vengrai, jugoslaviai susirenka Assumption bažnyčioje bendrų popietinių pamaldų: 2775 London Street W. Pontifikalines šv. mišias laikys ukrainiečių vyskupas J. E. Borecky ir pamokslą sako J. E. Londono vyskupas J. C. Cody D. D. Visos susirinkusios tautos vieninai meldžiasi už nelaimingas savo tėvynes, kad Galybių Dievas jas išgelbėtų iš kruvinos juodos vergijos. Kad visos pasaulio tautos būtų laisvos ir galėtų laisvai garbinti Dievą.

Tad maloniai kviečiu visus Windsoro kaimynus prisidėti prie to antikomunistinio protesto mitingo. Pirmiausiai dalyvaujant lietuviškose pamaldose, salėje bei bažnyčioje. Mūsų Windsoro lietuvių kolonija yra maža, tai ypatingai kviečiam kaimynus Detroito lietuvių kuo skaitlingiausiai dalyvauti. Te pasireiškia Amerikos ir Kanados lietuvių susijungimas. Ačiū!

Tarptautinio komiteto ir lietuvių kolonijos vardu.

Kun. V. Rudzinskis, Lietuvių klebonas.

VAIDINIMAS IR MINĖJIMAS

Kanados Lietuvių Bendruomenės Windsoro Apylinkės Valdyba, lapkričio 14 d., 6.30 val. vak. Kroatų salėje, 2520 Seminole, rengia dramos spektaklį. Detroito Lietuvių Dramos Mėgėjų grupė, vadovaujama Z. Arlauskaitės-Mikšienės, suvaidins Juozo Grušo dramą „Tėvas“. Ta pačia proga bus paminėta ir Lietuvos Kariuo-

Parapijietis. Prisimink tuos, kurie viską prarado ir nieko neturi. Aukok tremtiniais. Jungtinių Valstijų žmonės kas minutę sunaudoja po 3 milijonus kiaušinių.

RAŠTINĖ. TR 6025 5 — 6th Ave, VILLE LASALLE.

J.R. RIENDEAU KONTRAKTORIUS VISŲ RŪŠIŲ KASIMAI

Specialybė: kanalizacija ir vandentiekis. Mechanizuotos kasimo priemonės, kompresorius.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

408—8th Ave, Ville Lasalle, Que. TR 4321

Kreiptis vakarais po 6.30 val.

Duodame ir kreditan

PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE St. W. netoli Bleury HA 0838

78 SAVAITĖS IŠSIMOKĖJIMUI be nuosimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai

■ CYMA ■ LONGINES ■ BULOVA ■ OMEGA

Šviesiai melsvi deimantai

Mokame augščiausias kainas už seną auksą ir deimantus.

EKSPERTŲ GARANTUOTAS LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

7582A, RUE EDOUARD, VILLE LASALLE TR 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool Alcide Blais,

4337 Verdun A., Verdun 29—4ieme Av., Ville Lasalle.

YO 3323 TR. 7849.

Rūta

LIETUVISKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ

JŪSŲ PATARNAVIMUI PRAŠOME APLANKYTI

7730 Broadway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS. Telefonas: HE 0100

WINNIPEG

MINĖJIMAS IR SUSIRINKIMAS.

Lapkričio 22 dieną, sekmadienį, 2 val. p. p. Lietuvių klubo patalpose rengiamas Lietuvos kariuomenės minėjimas. Programoje — paskaita ir minėdalis.

Tuoju po minėjimo šaukiamas K. L. B. Winnipeg Apylinkės visuotinis susirinkimas.

Atkelta iš 2 psl.

zų įvedimą panaudojo piktam, išgauti kreditus ir pasiekti žemą mokesčių.

Tačiau ne vien ūkininkai moka apėti slėgiančius „liaudies demokratijos“ įstatymus. Nesenai Lenkijoje paaikėjo Adaszyński afera. Jis pasirodė įvairiuose valstyb. kooperatyvuose „ypatingu delegatu“ ir užsakinėjo „sovietų inžinieriams“ įvairius pirkinius. Tuo būdu Gdinėj Adaszyński iš valstyb. baldų fabriko išgavo gus paveikslus, kinų parcelanų brangaus stiliaus baldus, vertin ir senus gobelenus. Radome iškaulino 210 kailinius „lenkų inžinieriam“, o Bielice — vilninių medžiagų ir apsiaustų už pusę milijono zlotų! To negana, viena muzikos instrumentų du didelį skaičių instrumentų. Apgavikas visur operavo „saugumo policijos“ vardu, tai neuostabu, kad jam tai pavyko. Kas gali drįsti priešintis totalitarinės valstybės teroro aparatui?

Woonsocket, R. I., parapija dar neturi savo bažnyčios. Kol ji bus pastatyta, žydas Joseph Axelrod, Airdale Worsed Mill kompanijos prezidentas, užleido tuščią savo fabriką antrą augštą kaip laikiną koplyčią.

menės šventė. Po minėjimo ir vaidinimo vyks šokiai ir veiksbufo.

Visi plačios apylinkės tautiečiai kviečiami gausiai atsilankyti. Apylinkės Valdyba.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Visi apylinkės lietuviai kviečiami dalyvauti.

K. L. B. Winnipeg Apylinkės Valdyba.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

Antanas Baronaitis.

MYERS COAL Co Ltd. Hamilton

VISŲ RŪŠIŲ KURAS IR ĮVAIRŲ APSILDYMO ĮRENGIMAI BEI PATAISYMAI.

Prieinamos sąlygos, mandagus patarnavimas, garantuota prekė kokybė.

Kreiptis pas lietuvių atstovą.

JUOZAS KARUŽAS

147 Grant Ave. Telef. 7-477-8.

BRONIUS AMBAKAS

SPECIALISTAS IŠ EUROPOS

BLOKSŲ — BRIKSŲ — PLYTELIŲ

dėjime

MALONIAI PATARNAUS TAMSTOMS.

Vakaras 3867 Henri Julien St., Montreal. LA 9460.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS.

MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED.

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

MONTREALIS 2832 ALLARD TR 1135

MONTREAL

Š. m. lapkričio 14 d. 7 val. vak., jaučioje Montrealeio Policijos salėje, 1474 St. Catherine East., LIETUVIŲ KATALIKŲ MOTERŲ DRAUGIJOS MONTRELIO SKYRIUS kviečia visus atsilankyti į

KALAKUTŲ BALIŲ

Progr. išpildo sol. J. VIENOŽINSKAITE-ADOMONIENE
Akomponuoja V. JUDZENTAVIČIŪTĖ.

Baliaus metu veiks gausi loterija, bufetas: KALAKUTAI, svaiginami ir gaivinami gėrimai, kava su saldymynais ir kt. Šokiams gros A. PIEŠINOS vadovaujamas orkestras. PELNAS SKIRIAMAS BAŽNYČIOS STATYBAI IR VARGSTANTIEMS BROLIAMS UŽJŪRYJE.
Įėjimas 1,25 dol. Pabaiga 2 val.

JAU VYKSTA PASIRUOSIMAI SPAUDOS BALIUI.

Numatyta data: vasario 27 die na ir apžiūrėtos kelios salės. Kol kas salių pasirinkimas dar nepadarytas. Salė tikimasi gauti didelę ir erdvi, kad galėtų priimti bent 1.500 svečių. Mūsų nuolatinė rėmėja dailininkė p. A. Tamošaitienė, kaip kasmet, yra paprašyta Spaudos baliui sukurti didįjį, jau tapusį tradiciniu, lietuvišką moterį drabužių loterijai. Tau tiečiai, kurie gali prisidėti fan tais, maloniai prašom juos siųsti arba pranešti „NL“ redakcijai, kad galima būtų paimti vie toje. Visus fantus skelbsime laikraštyje. Visi, kas kuo prie to bus malonūs prisidėti, būsimie nuosirdžiai dėkingi.

DIDELĖ NELAIMĖ

Lapkričio 7 d., besimaudydamas vonioje, nelaimingu būdu paslydo p. Kličius ir taip krito, kad akis pataikė į krana. Susidūrimas buvo toks nelaimingas, kad p. Kličius išsidūrė akį, kuri, nuvežus jį į ligoninę, buvo operuota. Nuken tėjusiam ir šeimai dėl nelaimės reiškiamas nuosirdžiai užuojauta.

PIRKO RESTORANĄ

Vyresnės kartos ateiviai pp. Žinaičiai St. Denis pirkto restoraną ir pradėjo savo naują biznį.

ATVYKO IŠ ANGLIJOS

pes Rūta ir Petra Silevičius Vilnius ir Fridrikas Grigaičiai, kurie kuriasi Montrealy.

BIRUTĖ VAITKŪNAITĖ IR JONĖ KVIETYTĖ,

pasidalinusios choreografinį ir repeticijų darbą, intensyviai ruošiasi programai kartu su šokių grupe. Grupę sudaro penkios merginos ir vienas vyras šokėjas. Koncertas įvyks sausio 9 d. Gesu Hall patalpose. Šis kolektyvas, pavadintas Montreal Modern Dance Company, įsteigtas Jonas Kvietytės iniciatyva. Bilietus galima užsisakyti jau dabar, nes geresnės vietos yra rezervuotos. Galima užsisakyti ir telefonu: GR 7128 — Birutė Vaitkūnaitė arba EX 7900 — Jonė Kvietytė.

STEPAS PAULASKAS,

visuomenininkas ir mūsų laikraščio atstovas pietiniame Montrealeio šone, Lauryno upės krante, apsigyveno nuosavoje namuose ir dabar pasiekiamas šiuo adresu: 28 Leblanc E., Ville Jacques Cartier, Montreal 23, P. Q. Tel. OR 4-2321.

Gerb. skaitytojai, visokiais mūsų laikraščio reikalais, kam arčiau ir patogiau, gali kreiptis į p. Pauluską.

PIRKITE NAMĄ, KURIS JUMS ĮTINKA IR YRA PRIEINAMAS KAINOS IR ĮMOKĖJIMO ATŽVILGIU.

Rosemount: Triplex — naujas, 2 butai — 3-jų kambarių ir 1 butas 5 kambarių. Centralinis šildymas. Kaina \$ 19.000. Įmokėjimas \$ 8.000.

Rosemount: Duplex — 3-jų metų 12-ta Avenue. 4 — 4 kambariai, centralinis šildymas. Kaina \$ 15.500. Įmokėti \$ 5.500.

Verdun: Valiquette St. pusiau atskiras duplex. 2-jų metų. 5—5 atskiri kambariai. Sklypas 28x99. Kaina \$ 16.000. Įmokėjimas \$ 7.000.

Ville Lasalle: Duplex — 3-jų metų. 4—4 atskiri kambariai. 3-jų kambarių butas rusų. Kaina 15.500. Įmokėjimas \$ 7.500.

NDG: Atskiras — 2-jų augštų namas 7 kambarių. Gražioje vietoje — prie Sherbrooke St. Centralinis šildymas. Kaina \$ 13.500. Įmokėjimas \$ 4.000.

Rosemount: 4 Duplex nauji. 5—5 kambariai. Neapsildyti. Kaina \$ 5.000.

Turime namų kiekvienoje miesto daly, iv. kainomis.

Reikalingi namai: Duplex, Triplex ar 4 butų Verdun ir Rosemount.

NOREDAMI PARDUOTI ar PIRKTI KREIPKITE I

Adamonis ir Budriūnas Real Estate & BUSINESS BROKERS

Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 9 valan. vakaro.

Telef. LA 7932 ir PO 6—6495.

177 Sherbrooke St. W. Montreal.

ŠEŠTADIENĮ, LAPKRIČIO 21 D., KVIEČIAME VISUS HAMILTONIEČIUS, TORONTIEČIUS IR KITŲ APYLINKIŲ LIETUVIUS Į NUOTAINGĄ

PSIEŠADVENTINIŲ BALIŲ HAMILTONE,

KURIS ĮVYKS ROYAL CONNAUGHT VIEŠBUČIO CRYSTAL SALĖJE (kampas KING ir JOHN).
Baliuje dalyvauja GEN. P. PLEHAVIČIUS ir tarsi sveikinimo žodį. Trumpoje programoje, kuri prasidės 9 v. v., pasirodys S. LUKOSEVIČIŪTĖ — BALETAS ir L. STURMAITYTĖ — SOLO.
Šokiams gros puikus ZENINI ORKESTRAS iš Toronto 8 ASMENŲ SĄSTATĖ!
Staliukus prašome užsisakyti laišku ar telefonu pas p. V. Kazlauską, 2 Fife St., Hamilton, Ont., tel. 9-3796, nuo 10 iki 12 v. ir nuo 6 iki 8 v. v. Bus turtinga Katalikių Moterų D-jos LOTERIJA, kurois pelnas skiriamas LIGONIAMS VOKIETIJOJ KALEDŲ PROGA SUSELPTI!
Dalis viso balius pelno skiriama Orvydų šeimos paramai! Maloniai prašome visus lietuvius skaitlingai atvykti į šį puikų balių ir SAVO DALYVAVIMU PAREMTI MŪSŲ DIDŽIAUSIUS DEGANČIUS REIKALUS!
VEIKS ĮVAIRIŲ UŽKANDŽIŲ IR GĖRIMŲ BUFETAS! Pradžią 7,15 v. v. Įėjimas 1,25 dol.
TFA KANADOJE HAMILTONO SK.

SUKAKTUVĖS IR PAGERBTUVĖS.

Praėjusį šeštadienį buvo suaktyvių ir pagerbtuvių.

Verdun CKVL salėje buvo suruostas pobūvis Onai ir Juozui Adauskams pagerbti jų 20 metų vedybinio gyvenimo sukakčiai paminėti, kuriame dalyvavo per pusantro šimto žmonių. Sukaktuvininkai susilaukė daug sveikinimų ir buvo gražiai apdovanoti. Vaisės buvo rengėjų rūpestingai paruoštos ir pokylis grojant Lituanikos orkestrui, praėjo pakilioje nuotaikoje. Pokyliui vadovavo Juozas Džiaugys.

Lapkričio 7 d. Rosemounte pas pp. Dūdionius, Alberto Gurinsko ir Genovaitės Dūdionytės iniciatyva ir rūpesčiais, buvo suruostas Petronėlės ir Bonaventuro J. Gurinskų sidabrinės vedybinės sukaktuvės. Susirinkę apie 100 asmenų, gražiai pagerbė jubilatus, apdovanojo juos dideliu isdabrinio stalo servizu, gražiai pasveikino ir linkėjo ilgiausio me to, kad jie galėtų susilaukti dar ir auksinių bei deimantinių sukaktuvių. Subuvimas buvo paruoštas gražiai, turtin gai ir skoningai.

Spalio 24 d. buvo pagerbti susilaukę 25 metų vedybinių sukaktuvių Stefaniją ir Juozas Čičinskai. Dalyvavo geras būrys žmonių, kurių tarpe iš Ontario provincijos p. Žilinauskienė ir J. A. Naruševičiai.

LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBOS

susirinkimas šaukiamas ši penktadienį, lapkričio 13 d., 8 v. vakaro: 4398 St. Laurent St., pirmojo p. Navicko darbovietė

KINO PALASE

pirmą kartą Montrealy rodomas filmas iš Šventojo rašto visai nauju būdu — išlenktame dideliame ekrane ir yra trijų matavimų. Žiūrime be specialiu akinių.

YRA SERGANČIŲ

Prasidėjus rudenii, daugelis serga. Kurį laiką sirko p. Kirkščiuikaitienė ir p. p. Vizgirdų motina.

NUVYKO Į KURSUS

Hamiltonietis p. Dargis, šeštadienį vykdamas į Quebeco City, į kursus, buvo sustojęs Montrealy

TORONTAS YRA SUMANĖS SPAUDOS VAJŲ

Dar pernai aktyvieji veikliai jų Toronto organizacijų žmonės — KLMB ir KLT, spaudos ir lietuviškosios kultūros rėmėjai, buvo sumanę suruosti Spaudos balių, partmti „Ne priklausomai Lietuvai“. Tačiau dėl susidėjusių aplinkybių, ypač tuo metu salės negavimo, sumanymas teko atidėti, nors iniciatoriai to siekti turėdami gero noro paremti „N. L.“ redakcijos iniciatyvą. Šie met šis sumanymas atgyja, bet jau platesniu mastu.

Konkrečiai dabar iniciatyvą pareiškė TLO „Trimito“ vėdėjas, iniciatyvingasis p. Jokubaitis. Jo iniciatyva ir pastangomis buvo suauktas susirinkimas, kuriame šis reikalas aptartas ir nutartas perduoti Toronto lietuvių organizacijų Seimeliui, sėkmingai veikiančiam jau eilę metų. Tokiu būdu spaudos vajuus klausimas jau yra išspręstas ir artimiausio Seimelio dienotvarkė.

Taiigi, Toronto tartum išeina į lenktynes su Hamiltonu, kuris taipgi yra pasiryžęs, jau praėjusių metų pavyzdžiu, šie met taipgi praversti spaudos platinimo vajų.

Atrodo, kad šis puikus sumanymas galimybių ribose išjūdinis šių metų mūsų didelė, kokio yra Toronto, kolonija. Gal tuom pačiu ji paskatins ir kitą didžiąją — Montrealeio lietuvių koloniją. Mes, torontiečiai, pasistengsime, kad šis sumanymas būtų sėkmingas, nes šis reikalą skaitome primaeiliu.

To.

RUOŠIAMĖS LIETUVISKŲ FILMŲ ŽIŪRĖTI.

Žinia, kad pp. Motuzai, kurie prieš 15 metų lankė Lietuvą ir padarė daugybę filmavimų, mus aplankys Toronte, vi su pradžiugino. Daugelis tų filmų nėra matę. O tie iš vyresnės kartos ateivių, kurie p. p. Motuzus Toronte jau matę, bus patenkinti ir dabar, nes bus visai nauji filmai rodomi. Svarbu, kad jaunimas pamatys savo tėvynę Lietuvą. Visi eisi me žiūrėti.

Kor.

TORONTO LIET. JAUN. TEATRO GRUPĖ,

vadovaujama kun. A. Pacevičiaus, ruošiasi statyti Binkio „Atžalyną“. Iki šiol Jaunimo Teatras pastatė du biblinius veikalus „Fabiola“ ir „Sūnų palaidūną“, kurie praėjo nemažu pasisekimu. L.

SUSIRGO

P. O. INDRELIENĖ

Didžioji mūsų visuomenės veikėja p. Ona Indrelienė pas kutiniu metu sunegalavo. Gir dėti, kad gydytojai jau patarė operuoti. P. Indrelienė nusistatėsi operacijai pasiduoti, kad liga nesusikomplickuotų. Mielai p. Indrelienei linkime greičiau pagyti ir vėl jungtis į darbą, kurio ji visuomet buvo energinga ir sėkmingai įvedanti organizatorė ir vykdytoja.

Kor.

INŽINIERIŲ BALIUS

šiemet įvyko lapkr. 7 d. gražiai išdekoruotose Liet. Namų patalpose. Dalyvavo apie 200 svečių. Šis pobūvis žymiai išsiskiria iš dažnai Toronte ruošiamų komercinių parengimų tuo, kad jame pagal rengėjų tikslus buvo parodyta liet. visuomenei, kad intelektualų bendradarbiavimas yra labai svarbus lietuviškų tradicijų, o kartu ir lietuviybės palaikymo atžvilgiu. Į šį pobūvį atvyko daug tokių intelektualų, kurie šiaip niekur nepasirodo.

TORONTO

DĖMESIO!

DĖMESIO!

Lietuvos Vaizdai

BROLIŲ MOTUZŲ

SPALVOTAME FILME

Gražūs Lietuvos vaizdai, kurie niekuomet nepasens ir amžinai pasiliks gyvi mūsų širdyse,

BUS RODOMI

Š. m. gruodžio m. 5 ir 6 d. Toronto Liet. Namuose (235 Ossington St.)

SEANSŲ PRADŽIA:

Šeštadienį 3 val., 6 val. ir 8.30 val. pp.

Sekmadienį, 3 val.

Gerb. Toronto visuomenė, dėl apręžto vietų skaičiaus, yra prašoma bilietais pasirūpinti iš anksto.

Ižanga: \$1.00; Iš anksto nusipirkus-\$0.75; vaikams \$0.25.

Bilietai gaunami T. L. N. raštinėje 6—9 val. vakaro.

BR. MOTUZAI RENGĖJAI.

VERSILININKŲ POBŪVIS. MONTREALIO LIETUVIŲ DRAMOS TEATRAS

Lapkričio 28 d. Lietuvių Namuose įvyksta „Verslo“ S-gos valdybos, pirmas šio sezono lietuvių verslininkų suėjimas - pobūvis.

Programoj numatyta pasikalbėjimas aktualiais torontiešiams, ūkiškais klausimais. Reikia manyti, kad šį kartą daugiau susirinks, negu kad buvo pavasarį. Pakvietimai - bilietai jau platinami paskirų valdybos narių. Be to, jų galima gauti Lietuvių Namų raštinėje.

Pakvietimų skaičius ribotas, todėl geriau išgiti iš anksto.

Raštinė: OLiver 4451

Dr. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakara ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 Bloor W. Toronto 4.

rytus nuo Dufferin St.